

APARHANTI ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

NEVELÉSI PROGRAM

2017

TARTALOM

	Oldal
BEVEZETŐ	1
Iskolánkról – bevezető	2
NEVELÉSI PROGRAM	5
I. Pedagógiai alapelveink	5
II. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eljárásai	10
III. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
IV. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	20
V. A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	23
1. A tanítási órák	23
2. A tanítási órán kívüli tevékenységek	24
3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése	30
4. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése	31
5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	33
6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	35
7. A szociális hátrányok enyhítése	36
VI. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	39
VII. Iskolai egészségfejlesztési program	42
VIII. Iskolai környezeti nevelési program	47
IX. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	57
X. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása	68

BEVEZETŐ

A köznevelésről szóló CXC(2011) törvény szerint minden intézmény köteles átvizsgálni és módosítani pedagógiai programját 2013.03.31-ig, hogy megfeleljen az új törvényi előírásoknak.

A pedagógiai program felülvizsgálatába és módosításába bevonjuk:

- az iskolai szülői szervezetet (közösséget),
- a diákönkormányzatot,
- az intézménnyel együttműködő partnereket (civil szervezetek, kisebbségi önkormányzat, stb.)

Mottó: "Az iskola dolga,

*hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére
és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítsen szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."*

(Szent-Györgyi Albert)

ISKOLÁNKRÓL

Az intézmény fenntartója a Tamási Tankerületi Központ.

Beiskolázási körzete Aparhant, Mucsfa és Nagyvejke községek. A tanulóink e három település lakói. Községeink a Tolna megyei Völgység tájegységhez tartoznak. Közel hasonló történelmi múltú és lakosság összetételű falvak az aprófalvas településszerkezetű térség kis lélekszámú települései.

A Völgység már a római kortól számítva lakott terület. Aparhant elődjét jelentő Apar kivételével az oktatási térség települései a török időkben kihaltak, ezért az 1700-as évek elején az akkori helyi földbirtokos által irányított betelepítés eredményeként német ajkú lakosság hozta létre Apar, Mucsfa és Nagyvejke településeket. A népesség összetételében jelentős változást eredményezett a II. világháborút követően a német lakosság egy részének kitelepítése, illetve helyükre bukovinai székely, és szlovákiai magyar lakosság telepítése. Az eltelt időszak megteremtette az itt élők közötti megbékélést, a települések lakosságának közös helyi társadalommá válását. A falvaink lakossága, illetve a helyi önkormányzataink felismerték, hogy az itt élők jövőbeni megmaradását, a települések fejlődését csak a közös összefogás, az erősödő lokálpatriotizmus, ugyanakkor a megváltozott társadalmi környezethez való hatékony igazodás segítheti.

Iskolánk történeti előzményeiként említendő, hogy a II. világháborút megelőzően mindhárom településen helyben folyt iskolai oktatás. Aparhanton előbb két helyen - az akkor még külön településeket képező Aparon és Hanton - működött iskola. A két falu 1940. évi egyesítése után az iskola Aparra került, amelyet ezután felújítottak és bővítettek. Aparhant, Mucsfa, Nagyvejke települések közötti szorosabb oktatási együttműködésre már a rendszerváltást megelőzően sor került. A megalakuló új önkormányzatok is akként döntöttek, hogy az együttműködést oktatási társulás formájában folytatják tovább.

A településeink és az iskola története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkákban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetére, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

Intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

Az iskola működési területéhez tartozó településeken élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete az ország, a szűkebb térségünk társadalmához hasonlóan egymástól eltér. Bár az önkormányzatok felelős helyi társadalmat szervező tevékenysége, a lakosság többségének öngondoskodást tükröző személetmódja, a helyi és a tágabb térség foglalkoztatási lehetőségei eredményeként az általános szociális helyzet kedvezőbb összképet mutat, de a községeinkben élők esetében is különös figyelmet kell fordítani a leszakadó rétegekre, a válsághelyzetbe kerültekre, az esetlegesen deviáns magatartást tanúsítókra, különösen az ilyen személyek családjában élő iskoláskorú gyermekek helyzetének alakulására. Ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül segítjük a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását. Kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését.

A társadalmi környezet változását tudatosan figyelemmel kísérő, ahhoz következetesen alkalmazkodó oktató-nevelő munkánkban érvényre juttatjuk az országos oktatáspolitikai, valamint a külön kimunkált fontos országos társadalompolitikai (pl.: ifjúsági, időügyi, fogyatékos ügyi, sport, népegészségügyi, szociális, bűnmegelőzési, kábítószerügyi, esélyegyenlőségi, fenntartható fejlődés, stb.) stratégiák, programok helyi szinten elérendő célkitűzéseit, illetve végrehajtjuk az ezekhez kapcsolódó helyi feladatokat.

Szakköreink biztosítják nemcsak a gyermekek szabadidős tevékenységének hasznos eltöltését, hanem a tehetséggondozásra is lehetőséget adnak. A felzárkóztatásra szoruló tanulók részére korrepetálásra is megfelelő időt tudunk biztosítani.

Iskolánk szakmai eredményességét igazolják az elmúlt években az oktatási kormányzat által végzett FIT felmérések kedvező eredményei. Tanulóink országos átlagot elérő, illetve többségében azt meghaladó eredményt értek el a matematikai, idegen nyelvi illetve a szövegértési felmérés során.

A jövőben is fontosnak tartjuk megőrizni eddigi eredményeinket a nevelő-oktató munka területén, de további fejlesztést igénylő területeink is vannak.

Fejlődni kívánunk az idegen nyelv oktatásban. Az angol nyelv tanulását heti két órában biztosítjuk negyedik évfolyamtól felmenő rendszerben, ötödik évfolyamtól egy órakeretbe tervezett angol óra mellett heti egy szakköri órát biztosítunk.

A fejlesztő foglalkozásra szoruló tanulók szakszerű ellátását fejlesztő pedagógus szakképzettséggel rendelkező pedagógus végzi.

A szülőkkel jól működő kapcsolatunk van intézményi és osztályszinten egyaránt. Iskolai programjainkon részt vesznek, és a megszervezésében is segítenek. Egyre szélesítjük helyi és térségi társadalmi kapcsolatainkat. Különös figyelmet fordítunk ennek során a hagyományok megőrzését, ápolását biztosító helyi hagyományörző civil szervezetekkel való együttműködésre. Másfelől a tanulóink jövőbeni egzisztenciájának megteremtését, pályaválasztását szolgáló felsőbb oktatási intézményi, munkahelyi, foglalkoztatási kapcsolatok építése is pedagógiai programunk súlyponti feladatát képezi.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Iskolánk hosszú múltja alatt többször változtak az iskola falai, épületei, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok fő célja: emberséget és tudást adni a felcseperedő aparthanti, mucsfai és nagyvejkei polgároknak!

NEVELÉSI PROGRAM

I. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

-intézményünk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

Az Aparhanti Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Intézményünkben olyan **léggört** kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- a gyermekek előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- mindennapi életünkben szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:

- tanuló és tanuló,
- tanuló és nevelő,
- szülő és nevelő,
- nevelő és nevelő között.

2. Intézményünkben a **tanulók teljes személyiségének fejlesztése**, valamint a tanulók **korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek** kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és

hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Iskolánk, – elsősorban a szülőkkel ápoltság révén – folyamatosan részt kíván venni **lakóhelyünk életében**.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint településeink érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a környező települések iskoláival, óvodáival és a közművelődési intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle községi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett községi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

4. Ezzel szemben olyan **tanuló képe** él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,

- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,

- szüleit, nevelőit, társait tiszteli és szereti,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi, a nemzeti, helyi közösségi és a méltányos egyéni értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képvisellete váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat. E pozitív értékeken alapuló személyiségfejlődés nyomja el bennük, a társadalomban egyre inkább felerősödött – a média és a társadalom, különböző tényezői által sugallt – negatív jelenségek hatásait, az irrealitásokat tükröző szemléletmódot. Így különösen: az egyéni érdekek mindenek előtti érvényesítését, a tudást, a szorgalmas és felelős munkát nélkülöző érvényesülést, a korrupciót, az erőszakot, a szociális, közösségi érzéketlenséget, a családok szétesését, stb, elfogadó magatartásformákat. Képessé kell tenni őket arra, hogy a bennük lévő tehetséget, tudást, képességet saját maguk, nemzetük és Európa számára kamatoztassák.

1. Az élet tisztelete, védelme. A fenntartható fejlődés szempontjainak érvényesülését szolgáló szemlélet alakuljon ki gondolkodásukban. Fogékonyság a természeti környezet megóvása, az állatok és növények védelme, szeretete, az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás szükségességének elfogadása. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés,

étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).

3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család szükségességének elfogadása, tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete. A család, mint a társadalom legkisebb, ugyanakkor leghatékonyabb működésre, szolidaritásra képes közössége fontosságának felismerése. Lelki, gazdasági, szociális, helyi és osztálytársadalmi, stb., szerepének tudatosulása.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A gyorsan változó világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló, az élethosszig tartó tanulás képességeinek kialakítására.
8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak,

jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.

9. A magyarság és az európaiság megélésének harmonikus egysége alakuljon ki. A tanulóknak reális történelemszemléleten alapuló, toleráns, tudatos, lokális, nemzeti és európai identitás szilárdulhasson meg.
10. A kisebbségben élő határon túli magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
11. A demokratikus társadalmi elvek és értékek tudatosítása, a közéletben való részvétel elsajátítása. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.
12. Az esélyegyenlőség elveinek elfogadása, az emberek egyenlőségének elismerése. A hátrányos helyzetben lévők speciális szükségletei kielégítése szükségességének felismerése, elfogadása, az érték való saját cselekvő közreműködés igényének kialakítása.
13. Az ifjúsági korosztályok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet megteremtésének főbb területeivel (tanulás, munkahely, lakás, gyermekvállalás, stb.) kapcsolatos problémák felismerése, megoldásuk hatékony eszközszerének tudatosítása.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben

később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Intézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.

<p>2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből. - a média téma szerint hasznosítható adásainak közös megnézése, megbeszélése, - regények, filmek, színdarabok közös értelmezése, - a helyi közösség (lakosok, családok, önkormányzat, civil és más szervezetek, stb.) példaként szolgáló tevékenységére a figyelem felhívása,
<p>3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája - a nevelési célt szolgáló konkrét tanulói gyakorlat eredményének értékelése	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjai nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- rendelkeznek olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- a bennük rejlő tehetségek olyan széleskörű kibontakoztatása megtörtént, mely szilárd alapul szolgál a tehetség későbbi továbbfejlesztéséhez,
- megismerték a helyi és szélesebb társadalom alapvető problémarendszereit, és abban támogatással képesek eligazodni
- elsajátították a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bírnak saját közelebbi és távolabbi jövőjüket és sorsukat illetően,
- összességében olyan tudást és korszerű szemléletmódot kaptak, mely fogékonyá és alkalmassá teszi őket a XXI. századi tudományos és gyakorlati ismeretek alkotó módon történő befogadására, elsajátítására, a nemzeti identitású, ugyanakkor európai gondolkodásmódú innovatív polgári létforma megteremtésére.

III. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Intézményünk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai és ahhoz kapcsolódó helyi közösségi tevékenységek, megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. A példamutató magatartással kapcsolatos pozitív minták megismertetése, a tanulók erkölcsös személyiségjegyeinek erősítése.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása. Az egyes tudományterületek összekapcsolására való képesség kialakítása. A tanulóban felismert tehetség kibontakoztatása vállalásának tudatos elfogadása. Az önfejlesztés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: A társadalom, különböző szinterein (iskola, család, település, országos, európai, nemzetek között, stb.) zajló emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. Szolidaritásra, az esélyegyenlőség képviselőjére nevelés:

Feladata: a kirekesztés, a kirekesztettség, a marginalizáció esélyének csökkentése, és a társadalmi mobilitás lehetőségének elfogadtatása, e célok

képviselte vállalásának elérése. A tanulók cselekvően utasítsák el a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formáját az Alkotmányban és az ENSZ Emberi Jogi Egyezményében foglaltak szellemében. Ismerkedjenek meg a kisebbségek kultúrájával és az őket érintő nehézségekkel. A kisebbségekkel, marginalizálódott társadalmi csoportokkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása.

5. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. Egymás iránti kölcsönös tisztelet erősítése, a segítségnyújtásra való ösztönzés. A társadalomban eluralkodott érzelmi sivársággal, eltompultsággal szemben való felkészülésük erősítése, az őszinte érzelmeken alapuló egyéni és közösségi kapcsolatok kialakítását szolgáló képességeik kialakítása.

6. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása. A pozitív töltetű versenyszellem tudatosítása. A kudarcok elviselésére, a belőlük való tanulásra, a megújulásra, akár többszöri újrakezdetre képesség kialakítása.

7. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése, kialakítása, elmélyítése. A rossz értelemben felfogott, mások identitását, nemzeti érzületét sértő, a nemzetek kölcsönös megbecsülését tagadó nemzeti felfogás elutasítása.

Intézményünk pályázatot nyújt be a „Tanulmányi kirándulás hetedikeseleknek” felhívásra. Nyertes pályázat esetén „Nemzeti összetartozás-

Határtalanul!” címmel témanapot tartunk. A témanap a felső tagozatos tanulók bevonásával zajlik.

Nevelési cél: a magyarságtudat, a nemzeti összetartozás érzésének erősítése, a személyközi, az állampolgári és a kulturális kompetenciák fejlesztése.

Oktatási cél: az irodalmi, történelmi, földrajzi ismeretek megerősítése. Az anyanyelvi és a természettudományos kompetenciák fejlesztése.

8. A szülőhely szeretetére, tiszteletére nevelés.

Feladata: a lakóhely, az ott élők történelmi múltjának megismerése. A tanulók ismerjék meg a településeiken élő német nemzetiség, a székelység sorsfordító eseményeit, történelmi viszontagságait, munkájuk eredményeit. Kapjanak pozitív példát a különböző időszakokban más-más helyekről betelepültek együttéléséről, egy helyi társadalmi közösséggé válásáról. Családjaikon keresztül ismerjék meg származásukat. Alakuljon ki bennük megbecsülés saját nemzetiségükkel és a más népcsoporthoz tartozókkal kapcsolatban.

9. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. Szerezzenek ismereteket a demokratikus társadalomnak a polgárok egyéni aktivitására, érdekérvényesítésére épülő társadalmi működési formáiról. Ismerjék meg a helyi önkormányzás, közhatalom gyakorlás fontosabb elemeit. Kapjanak ismereteket a civil szervezeti tevékenységi területeket, a civil együttműködés lehetséges egyéni és helyi közösségi céljait illetően. Alakuljon ki bennük a közösségért, vagy annak egyes csoportjaiért (idősek, fiatalok, elesettek, hátrányos helyzetűek, stb.) végzett önkéntes tevékenység elfogadása, és cselekvőkészség.

10. A tanulók környezettudatosságra nevelése:

Feladata: A tanulóban alakuljon ki a természetes és épített környezet tisztelete, lehetséges épségének megőrzése iránti igény. Ismerjék fel a globális, a hazai és lakóhelyi környezeti károsítás elemeit, megelőzésük lehetséges eszközeit. Tudatosuljanak a fenntartható fejlődés követelményei. Alakuljon ki bennük a cselekvő közreműködés, a mások meggyőzésének szükségessége, és saját szerepvállalásuk fontossága.

11. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. Ismerjék meg a globalizálódott gazdaság munkakultúráját, munkával kapcsolatos követelményeit ugyanúgy, mint a vidéki, falusi környezetükből adódó magángazdálkodói, szövetkezeti, vagy egyéni vállalkozói létforma sajátos igényeit. Alakuljon ki bennük a munkával összefüggő élethosszig tartó tanulás, innovativitás, versenyszellem, kitartás, megújulás, stb. képessége. Legyenek képesek nagyobb közösségben, vagy szükség szerint önálló munkavégzésre. Erősödjön bennük a munkavégzés önálló megszervezésének, a társadalom által biztosított lehetőségek (pl. pályázatok, támogatások, ipari parkok, közösségi színterek, stb.) igénybevitelének képessége.

12. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Alakuljon ki bennük az egészségre káros magatartásformák (cigarettafüggés, alkohol és drogfogyasztás, stb.) következetes elutasítása. Az egészségtudatos szemléletnek a hatékony megelőzést szolgáló elemei (szűrővizsgálatokon való részvétel szükségessége, a fiatalkori betegségek időben felismerése, az egészséges életmód egyéni készségeinek fejlesztése, a mentális állapot folyamatos

karbantartása, stb.) igénybevételének, alkalmazásának szükségessége tudatosuljon.

IV. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka különösen fontos terepe a közösség. A tanulók ebben a társadalmi kapcsolati, együttműködési formában szerezhetik meg mindazokat az ismereteket, melyek a későbbi életük során a különböző társadalmi közösségi formákhoz történő igazodást, alkalmazkodást, vagy a közösség aktív formálását, irányítását, mindezzel az egyéni, és a közösségi igényeik kielégítésének sokoldalú lehetőségét teremthetik meg. A közösségi élet iskolánkban és óvodánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói, vagy külső közösségek ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése. A tanórákon alkalmazott munkaformák során változó közösségek kialakításával a csoporthoz való

alkalmazkodás, az elfogadás és a csoportszerepek gyakorlásának lehetőségét biztosítjuk tanulóinknak.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy előbb nevelői segítséggel közösen, majd öntevékeny közösségként tudjanak maguk elé célt kitűzni. A cél eléréséért összehangolt módon, egyéni képességeiket figyelembe véve, a közösségért egyéni felelősséget is vállalva tevékenykedjenek. Az elvégzett munkát közösségi szinten és az egyéni teljesítményeket is minősítve reálisan értékelni tudják.

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása. Figyelemmel kell lenni a társadalmi környezet negatív közösségi arculati, és hagyomány elemeinek a közösség részéről történő tudatos értelmezés alapján való elutasítására, ugyanakkor a kor modernitás jegyeinek (pl.: a kor igényeihez igazodó közösségi célok megfogalmazása, napjaink kommunikációs eszközei által közvetített pozitív közösségi tevékenységi formák alkalmazása, stb.) a közösség életében pozitív irányú hasznosítására.

6. A tanulók által kezdeményezett közösségek önálló működésének elősegítése.

Feladata: meg kell teremteni azt az iskolai szakmai, nevelési légkört, mely a tanulókat a saját kezdeményezésű közösségek létrehozására inspirálja. Erősíteni kell öntevékenységüket, célkitűző, közösséget szervező tevékenységüket. A tanáraink folyamatos figyelemmel kíséréssel, csak a legszükségesebb mértékű beavatkozással, külső támogatással segítsék a tanulóközösség öntevékeny közösségi életét.

7. A külső közösségek pozitív hatásainak befogadása, a tanulók személyiségfejlődése érdekében hasznosítása.

Feladat: a tanulók gyakran vesznek részt iskolán kívüli (pl.: kulturális, sport, hagyományörző, művészeti, stb.) közösségek tevékenységében. A nevelőinknek tudatosan fel kell tártani e külső közösségek érintett tanulókkal kapcsolatos pozitív nevelő hatásmechanizmusait. A pozitív példák tanulók közreműködésével történő bemutatásával, eredményeik ismertetésével el kell érni, hogy az iskolai közösségekben is átvételre kerüljenek, érvényesüljenek a külső közösségek pozitív működési mechanizmusai, szemléleti elemei, stb.

A kompetencia-alapú oktatás bevezetéséből adódó feladataink (közösségi nevelés)

A közösségi nevelés lehetőségei és feladatai bővülnek a kompetencia-alapú oktatás bevezetésével: a hagyományos osztályközösség mellett fontos szerepet töltenek be a különböző módon szerveződő kiscsoportok, illetve a párok. Az együttműködés, a csoportban való dolgozás nem minden tanuló számára elfogadott és preferált tanulásszervezési eljárás. A versenyhez, az egyéni teljesítmények elsődlegességéhez szokott tanulóknak meg kell tanulniuk másokhoz alkalmazkodni, mások tanulási tempóját elfogadni. Tudomásul kell venniük, hogy a közösség sikere függ az egyén teljesítményétől és felelősségétől, de az egyén erőfeszítései hozzájárulnak mások eredményeihez, sikereihez. A kooperatív csoportmunka így az oktatás során nemcsak egy tanulásszervezési eljárás, hanem a személyiség-és a közösségfejlesztés egy fontos eszköze és színtere is.

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. Tanítási óra

A tanórákba és a tantervekbe – lehetőleg minden tantárgy esetében – beépítjük az alábbi kompetenciafejlesztő módszereket és tanulásszervezési eljárásokat:

Kooperatív tanulás, egyéni és páros munka, prezentáció, tanórai differenciálás heterogén csoportban, projektmunkák heterogén csoportban, dramatikus módszerek és technikák alkalmazása, portfóliók készítése, önellenőrzés, mások ellenőrzése, ötletroham, vita.

Az IKT eszközöket, az interaktív tananyagokat minden lehetséges esetben felhasználjuk az oktatásban. (Információgyűjtés, házi feladatok elkészítése, tanári prezentációk, tanulói prezentációk)

Az életpálya-építést és a szociális kompetencia fejlesztését egyrészt osztályfőnöki óra keretében végezzük, másrészt a hagyományos tantárgyak oktatásába, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokba is beépítjük:

- Az alábbi életpálya-építő kompetenciákat fejlesztjük elsősorban: önismeret, önbemutató, álláskeresési technikák, munkaerő-piaci ismeretek, tanulásmódszertan.
- A szociális és életviteli kompetenciák közül pedig az alábbiak szerepelnek programunkban: környezettudatos magatartás, kritikai gondolkodás, aktív felelősségtudat, szociális érzékenység, problémamegoldó képesség.
- Együttműködés (kooperativitás), empátia, tudatosság a kapcsolatokban, barátság, családi szerepek.

- Önállóság, önbizalom, belső harmóniára való képesség, kreativitás, nyitottság, rugalmasság, mások elfogadása

Fejlesztjük a tanulók szövegértési képességét mindenfajta tanórán és minden évfolyamon.

Az egyes közoktatási szakaszok váltásakor diagnosztizáló mérést végzünk szövegértésből, a fejlesztés megalapozásához. A rászorulóknak korrepetálást tartunk a felzárkóztatáshoz. Törekszünk arra, hogy a tanórákon életszerű feladatokat adjunk a tanulóknak, a tanultakat lehetőség szerint kössük a tapasztalataikhoz. A hagyományos tantárgyak szummatív értékeléseikor kompetenciamérő feladatokat is adunk.

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

2. Tanítási órán kívüli tevékenységek :

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

- A tanulók intézményi kötődésének, nemzeti érzületének, a települési közösségi, családi kötelék erősítése érdekében minden tanév folyamán községi ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: a nemzeti ünnepek alkalmából (március 15-én,), továbbá Karácsonykor, Öregek napján, Anyák napján, a gyermeknapon, a 8. osztályosok ballagásakor. Hagyományteremtő jelleggel iskolai, és osztály kirándulásokat szervezünk. Ezeken tanulóinkkal megismertetjük községeink, a szűkebb térségünk (Völgység, Tolna Megye, bonyhádi Völgység Múzeum, pécsi Lenau Ház, stb.), illetve hazánk tájait, nevezetességeit.
- A lokálpatriotizmus, az elődök tiszteletének erősítése, a német nemzetiségi lét aktív megélése, a nemzetiségek, kisebbségek egymás iránti megbecsülésének kialakítása érdekében a tanulókkal közösen felkutatjuk az iskola működési területéhez tartozó települések helytörténetének részletes adatait. Olyan összeállítást készítünk belőle, melyet történelem, irodalom, osztályfőnöki és más tanórák keretein belül feldolgozhatnak.
- A még élő idős emberek emlékezetében, esetleg napi gyakorlatában meglévő német nemzetiségi, és székely hagyományokat, szokásokat összegyűjtjük. A tanulókat arra ösztönözzük, hogy saját családjuk nemzetiségi hagyományait ismerjék meg, gyűjtsék össze. Az így feltárt hagyományokat iskolai szinten összesítjük, a tanulókkal megismertetjük.
- A megismert nemzetiségi szokások lehetséges fennmaradása, „továbbélése”, különösen a német nemzetiségi, és székely származású, de más tanulók

kultúrájába való beágyazódásának elősegítése végett tanórákon, szakköri foglalkozásokon megtaníttjuk, gyakoroljuk a helyi nemzetiségi szokásokat.

- Iskolánkban a falvainkban élő német nemzetiség és a betelepített székely és felvidéki emberek még fellelhető néprajzi emlékeit őrző gyűjteményt alakítottunk ki iskolai, esetleg községi szinten.
- A tanulóinkkal megismertetjük a településeinken működő német kisebbségi csoportok tevékenységét, különös tekintettel a hagyományápolás érdekében folytatott munkájukat.
- A nemzetiségi, kisebbségi tudat erősítése, a nemzetiségek és a többségi társadalom harmonikus együttélésének elmélyítése érdekében megismertetjük a tanulókkal a nemzetiségekkel összefüggő hazai jogi szabályozás főbb elemeit, az őket megillető külön jogokat, és ezek érvényesülésének helyi gyakorlatát, esetleges szokásjogi hagyományait.

b) **Diákönkormányzat.** A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 2-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzativezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az ezzel a feladattal megbízott tanár segíti. Az iskola igazgatója biztosítja, hogy a diák önkormányzati jogok teljességgel érvényesüljenek.

c) **Napközi otthon,** A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon napközi otthon, működik.

d) **Diákétkeztetés.** A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az intézmény különös

gondot fordít arra, hogy az étkeztetés az egészségügyi, norma, és étkezéskultúra követelményeinek maradéktalanul megfeleljen. Biztosítjuk, hogy az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakban érvényesíthető szociális kedvezmények körültekintően, a tanulók szociális helyzetének alapos figyelembe vételével érvényesüljenek.

e) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete a fenntartó egyetértésével dönt.

f) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre. A sportköri tevékenység szolgálja a tanulókkal kapcsolatos nevelési célok megvalósítását. Így különösen a fegyelemre, kitartásra, közösségi tevékenységre, bajtársiasságra, stb. nevelést.

g) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek,

szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete a fenntartó egyetértésével dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

- h) **Versenyek, vetélkedő, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, illetve, stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

- i) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelési-oktatási célkitűzések megvalósítása végett az osztályok számára lehetőleg évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes. A felmerülő költségeket a szülői hozzájárulásból, esetleges intézményi, külső támogatói, pályázati, stb. forrásokból biztosítjuk.

- j) **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** A tantárgyakhoz kapcsolódó témák feldolgozását, a követelmények teljesítését, a német és székely hagyományőrzési tevékenységet, a nemzeti tudat erősítését, a tanulói kulturális szint emelését, stb. szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket ugyancsak a szülők, külső támogatók összefogásával biztosítjuk.

- k) **Szabadidős foglalkozások.** A nevelőtestület a szabadidő hasznos és kultúrált eltöltésére kívánja a tanulókat felkészíteni. A szabadidős programokat elsősorban a felmerülő tanulói igényekhez igazodva szervezzük. Törekszünk ugyanakkor arra, hogy az iskolai nevelési-oktatási célokat figyelembe véve további programokat is kezdeményezzünk. Ennek során különös figyelmet fordítunk a fentebb már külön is részletezett hagyományőrzési, nemzetiségi nevelési célkitűzések megvalósítására. Különféle szabadidős programokon (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.) való részvétel önkéntes. A felmerülő költségeket szülői, intézményi, támogatói összefogással biztosítjuk.
- l) **Könyvtár.** A tanulók egyéni tanulását, önképzését a hét meghatározott napjain látogatható községi könyvtár segíti. A könyvtár széles körben biztosítsa a tanulóknak mindazokat a könyveket, dokumentumokat, segédleteket, amelyek az iskolai tananyag maradéktalan elsajátítását, a tanulók egyéni művelődését, a tehetséggondozást és fejlesztést, a hagyományőrzést, a német nemzetiségi ismeretek megszerzését lehetővé teszik. A könyvtárban biztosított az ingyenes internet-hozzáférés azon tanulók számára is, akik otthon nem rendelkeznek számítógéppel.
- m) **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.** A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- n) **Hít- és vallásoktatás.** Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást

szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

- o) **Állami szervek, civil szervezetek** intézményi oktatási-nevelési célok megvalósításával összefüggő **előadásain, szabadidős foglalkozásain** részvétel szervezése. A tanulóifjúság bűnmegelőzési, ifjúságvédelmi, egészségügyi, közlekedési, balesetvédelmi emberi jogi, közéleti, stb. felvilágosítását, az ezzel kapcsolatos ismereteinek elmélyítését szolgáló előadásokat szervezünk a rendőrség, tűzoltóság, egészségügyi szervek, civil szervezetek közreműködésével. Arra törekszünk, hogy a tanulóink minél nagyobb számban vegyenek részt az előadásokon, és a hallottak az iskolai és a települési közösségekben is hasznosuljanak.

3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

Az iskolai szocializációt, a tanulóknak az osztály, az iskola rendjébe beilleszkedését, a másság, az egyéniség megértését, elfogadását segíti az osztályfőnök 1-8. évfolyamig. Ezt a munkát támogatja, erősíti a szabadidős programok gazdag választéka, ahol tanulóink valós élethelyzeteket élnek meg, így fejlődik helyzetfelismerő és problémamegoldó, együttműködési képességük. Mindezek segítik a mentális harmónia, a lelki egészség megteremtését.

A többszörösen hátrányos helyzet miatt /rossz anyagi helyzet, ingerszegély környezet, lelki okok stb./ beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küszködő tanulók helyzetének javítása érdekében a gyermekvédelmi felelős is részt vesz a munkában. Segíti a kapcsolattartást a szülőkkel, szükség esetén a nevelési tanácsadóval, ill. Gyámhatósággal. Az osztályfőnökkel együttműködve környezettanulmányt ír, családlátogatáson vesz részt, intézkedést kezdeményez, illetve intézkedik.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy az intézkedések az ifjúságvédelemre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően történjen.

Ennek érdekében:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a napközi otthon;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók helyzetének könnyítése, problémáik lehetséges megoldása érdekében nagy figyelmet fordítunk arra, hogy az osztály, az iskolai közösség többi tagjában kialakítsuk a másság elfogadásának, a különböző nehézségekkel küzdő tanulók segítségének képességét, szándékát.

4. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

A tehetség, képesség kibontakozását segítik a speciális tanítási óráink, /gyógypedagógiai oktatás /, szakkörök, különböző pályázatok. Ezeket évente az érdeklődés, az aktualitások figyelembe vételével indítjuk, hirdetjük meg. Szakkörök művészeti, társadalomtudományi, természettudományi és sport területeken az éves tantárgyfelosztás függvényében a fenntartó egyetértésével indulhatnak.

A tehetség gondozása 1-3. osztályig a tananyagon kívüli ismeretek bővítésével, feladatok megoldásával, tanulmányi versenyekre való felkészítéssel képességek egyéni és/vagy kiscsoportos fejlesztésével a tanító feladata. A későbbiekben ezt a munkát a szaktanárok végzik.

A tanóra szervezésében kiemelt fontosságú a differenciált tevékenykedtetés, mely biztosítja a folyamatos tehetséggondozást a tanóra keretein belül is.

Osztályszinten a tehetséges tanulók többoldalú személyiségfejlesztése érdekében alkalmazzuk a kooperatív csoportmunkát, illetve azon belül is a tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő differenciált képességfejlesztést.

Rendszeresen szervezünk tantárgyi vetélkedőket, ahol a nem versenyre készülő tanulóink is sikerélményhez, új ismeretekhez jutnak. A versenyeken való minél szélesebb körű részvételre, a saját képességeik sokoldalú kipróbálására és fejlesztésére ösztönözzük tanulóinkat, a kimagasló eredmények jutalmazási rendszerével.

A könyvtárhasználati ismeretek fejlesztésével, az olvasóvá nevelés eszközével szélesítjük a gyermekek életkoruknak megfelelő általános műveltségét a folyamatos, élethosszig való tanulás igényének kifejllesztését célozva.

A mindennapos testnevelés vagy testmozgásra is alapozva kiemelt fontosságúnak tartjuk a sportban lehetséges diákok felkutatását, támogatjuk versenyeken való részvételüket.

Alkotói képesség kibontakoztatására rajz pályázatokon, kiállításokon való részvételt szervezzük, ösztönözzük.

A hagyományosan évente megrendezett, az egész iskolát érintő programjainkon, a DÖK bevonásával folyamatosan teret biztosítunk nem csak a szellemi, de a szervezői, vezetői képességek kibontakozásának is.

Fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulóknak kialakítsuk és megerősítsük az önfejlesztés igényét. A tanulóban tudatosítjuk adott területen meglévő tehetségét, és azt, hogy saját magának is sokat kell tennie tehetségének kibontakoztatása, a várt eredmények elérése érdekében.

A tehetséges tanulók számára lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy tehetségét iskolán kívüli tevékenységi formákkal, más szervezeti keretek között (más intézmény,

magántanár, egyesületek, stb.) foglalkozásain való részvétellel fejlessze. Támogatjuk a foglalkozások iskolai foglalkozásokkal való összehangolását.

Szoros együttműködést alakítunk ki a tehetséges tanulók szüleivel a tehetségfejlesztés szülői és egyéb hátterének közös megteremtése érdekében.

5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- a) A nevelők, a tanulók, és a szülők sokoldalú kapcsolatrendszerének különösen fontos eleme a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megoldása, lehetséges megelőzése. Minden pedagógus közreműködik ezért a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények kezelésében.
- b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok irányítására, koordinálására gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
  - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
  - közreműködik a veszélyeztető okok feltárásában,
  - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
  - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
  - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,

- az intézményi munkaterv által meghatározottak szerint összegző értékelést készít a gyermekvédelmi munka helyzetéről, főbb tendenciáiról,
  - tájékoztatja a nevelőket a gyermekvédelem jogszabályi hátterének változásairól,
  - kapcsolatot tart a gyermekvédelemben közreműködő állami és önkormányzati szervekkel (rendőrség, gyámhivatal, jegyző, gyermekorvos, stb.), szülőkkel.
- c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése.**

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az intézmény a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Alapvető feladataink a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
  - meg kell keresni a problémák okait,
  - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
  - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében intézményünk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- háziorvossal,

- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
-

6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók korai kiszűrése – a zavarok felismerése, a tünetek feltérképezése, a hátrányok okának megállapítása – a sikeres felzárkóztató program alapja, és egyben minden pedagógus feladata-melynek elsődleges ideje az iskola kezdő szakasza.

Az osztályfőnök az anamnézis felállítása után, melyet minden első osztályba lépő tanulónál elvégeznek, speciális, személyre szabott fejlesztő programot állít össze. Ennek segítségével a hátrányok nagy része már az alapozó években leküzdhető 1-4. évfolyamig kiscsoportos, illetve egyéni foglalkozásokon a részképességeket erősítik, a hátrányokat csökkentik. 5-8. évfolyamon, szükség esetén egy-egy tanulónál folytatódik a fejlesztő munka.

Tartjuk a kapcsolatot a nevelési tanácsadóval. A súlyos tanulási nehézségekkel /diszlexia, díszgráfia, diszkalkulia stb./ küszködő diákok – a szülők együttműködésével – speciális fejlesztésen vehetnek részt, a megfelelő szakintézményben.

A lelki okokból kialakuló tanulási nehézségek leküzdését segíti az osztályfőnök a szülőket is bevonva.

Az egyéb okokból /gyengébb képességű vagy sokat hiányzó tanulók / kialakuló lemaradások, hiányosságok pótlására korrepetálásokat szervezünk.

Az egyéni fejlődési ütemet is figyelembe véve a differenciált tanulásszervezés, a csoportokban, párosan és önállóan végzett munka erősíti, illetve folytatja a megkezdett fejlesztő munkát.

1-8. évfolyamon igény szerint napközit szervezünk. és a a tanórán kívül a tanulási időt is felhasználjuk a tanulási módszerek megismertetésére.

Az ellenőrzés és értékelés során az írásbeli és szóbeli feleletek arányát alapvetően a tanulók személyisége és egyéni képessége határozza meg.

7. A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

Kiemelt cél, hogy csökkenjen a szegénység, az ilyen körülmények között élő gyermekek és családok aránya az iskolánkhoz tartozó települések helyi társadalmain belül. Fel kell számolni a gyermeki kirekesztés és mélyszegénység szélsőséges formáit. Biztosítani kell az egészséges életfeltételeket kora gyermekkortól kezdve. Elő kell segíteni, hogy a gyermekek biztonságos környezetben nevelkedjenek, hogy az

esélyeket romboló devianciák előfordulása csökkenjen. Lehetővé kell tenni a hátrányos helyzetben lévő „gyermekgenerációknak” a társadalmi mobilitást.

A tanítási rend esélyegyenlőséget biztosít a különböző szociális háttérrel érkező tanulóink számára. A speciális tanítási órák, ingyenes szakkörök, fakultációk segítik tanulóink egyéni képességeinek fejlesztését, a hátrányok kompenzálását.

A szabadidős tevékenységek /színház, múzeumlátogatás, úszás, kirándulások stb. / tervszerű rendszeressége segíti a szociokulturális hátrányok kompenzálását. Az osztályfőnökök folyamatosan tartják a kapcsolatot a gyermekvédelmi felelőssel.

Tájékoztatják a szülőket a lehetőségekről, a támogatás különböző formáiról.

Ennek érdekében alkalmazott tevékenységi formák:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a napközi otthon;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a könyvtár, valamint az intézmény más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, nevelési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- egyéni tanulási utak biztosítása a kivételes képességűek és a tanulási problémákkal küzdők esetében,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek, köztük a fogyatékossgal élők befogadó oktatásának, iskolai integrációjának megteremtése és támogatása,
- az e célcsoportba tartozók számára különböző oktatási programokhoz kapcsolódás,

- egészséges életfeltételek, illetve egyenlő esély biztosítását lehetővé tevő támogató pályázatokon való intézményi részvétel, illetve ilyen pályázatok elnyerésére a szülők ösztönzése,
- tanácsadó tevékenység biztosítása a szociokulturális hátrányokkal küszködő társadalmi csoportokhoz tartozó tanulók esetében,
- a marginalizálódott társadalmi csoportokkal kapcsolatos pozitív attitűd fejlesztése az iskola tanulói körében,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljön.

VI. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség SZMK választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
  - az iskola által szülők és érdeklődők részére tartott nyílt napokon,
  - az települések oktatási kérdésekkel foglalkozó települési fórumain adott tájékoztatókkal,

- a helyi önkormányzat honlapján, illetve a település önkormányzatának különböző tájékoztató anyagai útján,

5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) **Családlátogatás.**

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) **Szülői értekezlet.**

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) **Fogadó óra.**

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

f) Iskolai honlap.

Feladata, hogy a szülők betekintést nyerjenek a tanításon kívül végzett iskolai tevékenységekbe, az iskolai életbe, informálódhassanak az aktualitásokról, az intézmény alapvető dokumentumainak segítségével tájékozódhassanak a legfontosabb szabályokról, működési feltételekről.

6. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
7. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a Szülői Munkaközösséggel SZMK.

VII. ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az iskolai egészségfejlesztési program meghatározásakor a köznevelési törvény, a Nemzeti Alaptanterv, a nemzeti népegészségügyi program, a nemzeti drogstratégia, a nemzeti ifjúsági stratégia és egyéb iránymutató jogszabályok, a fenntartó helyi önkormányzatok települési egészségfejlesztési programjainak rendelkezései szolgáltak alapul.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Az egészségfejlesztési alapismeretek iskolai oktatásba beépítésével törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését;
- együttműködik a helyi önkormányzatok vezetőivel annak tudatosítása végett, hogy a közösség milyen módon járulhat hozzá a családok, a tanulóifjúság egészségének fejlesztéséhez. Az intézmény bekapcsolódik a fenntartó települések egészségügyi programjainak végrehajtásába.

- Segíti a családok alkalmassá tételét a gyermekek és az egész társadalom egészségét érintő egészségügyi problémák felismerésére, ezek megszüntetésének lehetőségeire, az egészséges élet előnyeit tartalmazó normák és értékek befogadására, közvetítésére.

Tervünk elkészítésében résztvevők:

- iskolaigazgató,
- az egészségfejlesztésért felelős pedagógus,
- iskolaorvos,
- iskolai védőnő,
- valamennyi pedagógus
- évfolyamonként egy-egy, a témára rálátással bíró szülő,
- igény szerint az állami népegészségügyi szolgálat munkatársai.

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - a táplálkozás, elhízás és szövődményei,
  - ifjúkori betegségek felismerése, a betegségek és szövődmények kialakulásának megelőzése,
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
  - HIV, AIDS, H1N1, újra megjelenő TBC
  - a családi és kortárskapcsolatok,

- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- a szexuális fejlődés
- megelőzés, szűrővizsgálatok szükségessége
- pszichológiai és kapcsolati kultúra elterjesztése területén.

2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák; játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon; az iskolai sportkör foglalkozásai; tömegsport foglalkozások; úszásoktatás;
- A környezetismeret, természetismeret, biológia, kémia, testnevelés tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- egészségneveléssel foglalkozó állami szervek, civil szervezetek tanácsadó, ismeretterjesztő tevékenységének igénybevétele,
- a településeink egészséges életmódra nevelésre, szemléletformálásra kezdeményezett közösségi programjaihoz kapcsolódás (egészségnap, dohányzás ellenes nap, sportnapok, stb.), illetve ilyen programok kezdeményezése az intézmény részéről,
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:

- évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

A mindennapos iskolai testedzés program

A heti 5 testnevelési óra, a különböző sportköri foglalkozások biztosítják a szükséges kereteket a rendszeres testmozgáshoz.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontokat vesszük figyelembe:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás-programban;
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag, a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is;

- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében);
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz
- mozgásigény és az önálló elhatározáson alapuló rendszeres sportolás iránti vágy felkeltése, a sportolás szükségességének tudatosítása és a megvalósításhoz szükséges akarat kialakítása.

VIII. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

1. Alapvető célkitűzések:

A környezeti nevelés során figyelemmel vagyunk az e tárgyú alkotmányos és alapvető környezeti, természetvédelmi, egészségnevelési jogszabályok követelményeire. Így különösen az alábbi célok megvalósulására:

- az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételei biztosításának szükségességére,
- a környezeti ismeretek megszerzése és ismereteinek fejlesztése. A megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás. A helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság
- természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása. A természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.
- a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön.
- elősegítsük az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozzuk az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében,
- Még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosságon változtatni szükséges. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítése,
- minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.
- elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen,
- a környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják,
- A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,

Környezet és természetvédelmi célkitűzések tudatosítása a tanulóiban, és a cselekvő közreműködés szándékának kialakítása olyan célokért, mint:

- a fenntartható fejlődés követelményeinek megvalósítása, a klímaváltozás elleni küzdelem, hatásainak csökkentéséért munkálkodás,
- az országos és helyi energiapolitikai koncepció követelményeinek megvalósítása az ellátásbiztonság, a versenyképesség, a fenntarthatóság elvének figyelembevételével,
- annak tudatosítása, hogy növelni kell az energiahatékonyságot. Legnagyobb megtakarítást a lakóépületek, a háztartások, az önkormányzatok és intézményeik területén lehet elérni,
- a villamos energia minél nagyobb része megújuló energiaforrásból kerüljön előállításra. A nap, a szél, a geotermikus energia, a vízenergia, a biomassza, a hulladéklerakóból illetve szennyvízkezelő létesítményekből származó gáz, valamint biogáz tudatos hasznosításra kerüljön,
- az atomenergia, mint energiaforrás a jövőben továbbra is fontos szerepet kapjon a biztonsági követelmények maximális érvényesítése mellett. Tudatosuljon a tanulóiban a lakóhelyük közelségében lévő Paksi Atomerőmű hasznossága, kellő szabályozottság és műszaki feltételek melletti biztonságos üzemelése,
- a szénbányászattal kapcsolatos környezeti, gazdaságpolitikai, energetikai, szociális gondolkodás megújulásának, az energiatermelésben, foglalkoztatásban betöltött országos és helyi szerepének megismertetése fontos. Különös figyelmet kell fordítani a községeink közelségében (pl.: Nagymányok) megnyíló új bányák tevékenységére, a bennük rejlő lehetőségeknek a tanulók egyéni céljaival történő összehangolására,
- olyan sokrétű, hatékony mezőgazdaság, környezet- és tájgazdálkodás megteremtése a cél, amely úgy állít elő értékes, a természetet a lehető legkevésbé terhelő, egészséges és biztonságos élelmiszereket, valamint helyi energiákat és különféle nyersanyagokat, hogy közben megőrzi tájainkat, ivóvízkészleteinket, az élővilágot, természeti értékeinket,
- a lakosság számára – a környezet egyidejű megóvása mellett – elegendő mennyiségben, folyamatosan rendelkezésre álljanak a biztonságos, jó minőségű élelmiszerek. Az élelmiszerek minél magasabb hazai feldolgozottsági szinten, a fogyasztók növekvő igényeinek megfelelő minőségben, ellenőrzött és biztonságos körülmények között értékesüljenek,
- az ország társadalmi, gazdasági tevékenysége olyan környezettudatos gondolkodással történjen, mely biztosítja, hogy a természeti környezetünket megőrizzük a jelen és jövő generációi számára.

2. Helyzetkép

Természeti adottságok

Aparhant a Dunántúli-dombságon, azon belül a Völgység kistájon található. Természetes növényzete lombhullató erdő. Aparhant uralkodó kőzetfajtája a lösz, melyen jó minőségű barna erdőtalaj képződött. A falu területén két patak folyik, ezek beleömlenek a határba telepített halastavakba.

Gazdasági élet

Aparhant 20 éve még utcás falu volt, az új házak, utcák sakktáblaszerűen helyezkednek el. A lakosság száma 1160 fő, kb. 2/3 rész székely, 1/3 rész németajkú és felvidéki. A munkaképes lakosság a helyi mezőgazdasági szövetkezetben, a falu közintézményeiben (iskola, óvoda, községháza), ill. a 10 km-re lévő Bonyhádon dolgozik. Több egyéni vállalkozó van a faluban. A községben működik iskola, óvoda, posta, orvosi rendelő, gyógyszertár.

Infrastruktúra - a 80-as években kiépítették a vezetékes vízhálózatot, a legtöbb utat portalanították. A 90-es évek elején kábeltévé hálózat, majd vezetékes telefonhálózat épült: a 374 családból 270 csatlakozott a vezetékes rendszerhez. Elkészült a gázvezetékrendszer is és néhány éve "Települési Folyékony Hulladékfogadó és Ártalmatlanító Telep" létesült, mely országos jelentőségű és megfelel az Európai Unió elvárásainak. 2003-ban a WIRELESS LOCAL AREA NETWORK (WLAN) - mikrohullámú helyi számítógépes hálózat is kiépült.

3. Alapelvek, jövőkép, célok

3.1 Alapelvek, jövőkép

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- az ökológiai lábnyom.

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák gondolkodásában, tudatában egységes rendszer alakuljon ki!

□ *Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:*

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

□ *A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek például:*

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analizálás;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

□ *Az iskola környezeti nevelési szemlélete*

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskoláknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, tudatosítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk volt és maradt. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tantárgyak között már megvalósult az együttműködés. Egyre bővül azonban a kör. Sok kezdeményezés alakult ki a humán területeken is.

Tanórán, laboratóriumban, nyári ökológiatáborokban vagy a nomád táborokban és az erdei iskolákban megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

3.2. Konkrét célok

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

- az egészségfejlesztési program elkészítése;
- a tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése: témanap;
- a kétszintű érettségi környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, tananyagba építése.

□ *Hagyományok ápolása:*

- iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára;
- a községeink nevezetességeinek feltérképezése;
- az iskola hírességeinek élete – kutatás;
- évfolyamonként erdei iskolai programok szervezése, megvalósítása;
- a falvainkban élő idős lakosoktól azoknak a szokásoknak, helyi gazdasági életben alkalmazott gyakorlatoknak az összegyűjtése, amelyek a természet, a környezet megőrzésével, környezetkímélő gazdasági hasznosításával függnek össze (pl.: iható vízű források felkutatása, kitisztítása, a mezőgazdasági területek erózióját megakadályozó földművelési szokások, az erdők védelmével, megújításával kapcsolatos hagyományos erőművelés, hasznosítás szokásai, a vadon élő állatok és az emberi gazdálkodás harmonikus egységének megteremtése, stb.)
- a természet védelmével, értékeinek megőrzésével összefüggő nemzetiségi szokások megismerése,
- a környezet és természet kíméletével, megőrzésével kapcsolatos társadalmi, gazdasági hagyományok és napjaink társadalmi, gazdasági életének összevetése, értékelése, a hagyományokból átvehetők felelevenítése,
- drog-prevenációs program folytatása;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.

□ *Szaktárgyi célok:*

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre (pl. ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei);

- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti-, és az épített környezetre, az emberre);
- interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok);
- tanórán kívüli szakórák szervezése;
- természetvédelmi versenyekre felkészítés;
- multimédiás módszerek alkalmazása szakórákon;
- a számítógép felhasználása a tanórákon,
- környezet és természetvédelmi állami szervek, civil szervezetek tevékenységének megismerése, munkatársaik speciális ismereteinek hasznosítása a tanórai, és tanórán kívüli nevelő-oktató munkában,
- községeink környezet és természetvédelmi problémáinak megismerését, pozitív példáinak bemutatását szolgáló szakmai kirándulások szervezése,
- községeink helyi természeti, környezeti értékeinek iskola, vagy egy-egy osztály, tanulóközösség által történő védelembe vétele. A végzett tevékenység és eredményének a tanulóifjúság, a lakosság körében ismertetése, példaként állítása,
- a térség környezeti problémáival foglalkozó civil szervezetek szakmai álláspontjának megismerése, hasznos célokért való közös együttműködés létrehozása.

4. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - a földi rendszer egységével,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival
 kapcsolatosan.
- Felkészíteni a gyermekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni, akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani bennük a károsodásokat megelőző gondolkodást, megismertetni a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit
- Ökológiai szemlélet tükröződése a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásával, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységgel

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Szemponatok az alkalmazott módszerek kiválasztásakor

- ◆ Alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- ◆ Vonjanak be minél több tanulót
- ◆ Az iskola keretein túl is legyenek hatással
- ◆ A természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- ◆ Alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát
- ◆ A lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- ◆ Nyújtsanak sok élményt a tanulónak

- ◆ Az érzelmeken áthassanak
- ◆ A személyes megtapasztaláson alapuljanak
- ◆ Együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők, stb.)
- ◆ Alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- ◆ Legyen bennük sok játékos elem

5. Az iskolai környezeti nevelésben elsősorban a következő tevékenységformákat alkalmazzuk:

- A környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz, kémia, technika és fizika tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- a környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: minden tanévben több alkalommal „környezetvédelmi órjárt” szervezése a településen
- A gyerekek megismerik a biológiai, környezetbarát Települési Folyékony Hulladék Ártalmatlanító Telep működését,
- Rendszeres hulladékgyűjtés szervezése
- Környezetvédelmi témahét rendezése
- Esztétikus környezet megteremtése az intézményben (zöld növények) Környezetvédelmi kiállítások (hulladékszobrászat) rendezése.
- Kézműves foglalkozás - a természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak) felhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk
- Sportnap - a szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük és az egészséges italok, ételek kóstolásával, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük
- Napközis szabadidős foglalkozások - séta a környéken, termések gyűjtése

IX. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló

2. A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, valamint a tanulói tevékenységet az osztályterekben és a szaktanterekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják: írásvetítő, fali vetítővászon, televízió, videomagnó, magnetofon, CD lejátszó., projektor, interaktív táblák

A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök (különbféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök) a „Funkcionális taneszközjegyzék” alapján tantárgyanként:

Magyar nyelv irodalom

- A helyi tanterveinkhez igazodó tankönyvek, munkafüzetek, feladatlapok
- Speciális eszközök /tárgyképek/.
- Írásvetítő
- Televízió
- Videó
- Könyvek, kézikönyvek
- Szépirodalmi könyvek /ajánlott, kötelező olvasmányok/
- Tanulmányok, kézikönyvek
- Szótárak, lexikonok, irodalmi arcképcsarnok /képsorozat/
- Térkép /magyar irodalomtörténeti /
- Újságok, folyóiratok
- Lírai antológiák, kötetek

Történelem és állampolgári ismeretek

- Tankönyvek, munkafüzetek
- Irodalmi olvasókönyvek
- Lexikonok
- Irodalmi és zenei felvételek
- Falitérképek, vaktérképek

- Történelmi atlaszok
- Transzparenszek
- Oktatófilmek, dokumentumfilmek, videokazetták
- Applikációs sorozat
- Fóliasorozat

Német nyelv és irodalom

- Tankönyvek, munkafüzetek
- Fóliák
- Írásvetítő
- Magnó
- Applikációs képek
- Nyelvtani táblázatok
- Német nyelvű ifjúsági folyóiratok
- Térképek
- Szótárak
- Készségfejlesztő gyakorlókönyvek
- Kétnyelvű ifjúsági folyóiratok
- Egynyelvű szótárak

Matematika

- Tevékenységre épülő tankönyv, munkafüzet, feladatlap, feladatgyűjtemény
- Logikus gondolkodást segítő alapeszközök
- Logikai lapok
- Dienes-készlet
- Színesrúd-készlet
- Korongok
- Színes pálcikák
- Dobókockák
- Vonalzók
- Méterrúd
- Számkártyák
- Játékpénz
- Mérőszalag
- Körző
- Zsebszámológép
- Pontrácsos lapok
- Szögmérő
- Számítógépes szemléltető és gyakoroltató programok
- Személyi számítógép
- Síkidomok
- Testek

- Térgeometriai modellek

Informatika és számítástechnika

Hardver feltételek:

- 1 db számítógép terem
- számítógép teljes konfiguráció
- 1 db nyomtató
- 1 db filctollas tábla

Szoftver feltételek:

- Operációs rendszer
- Szövegszerkesztő program
- Táblázatkezelő program
- Programozási nyelv
- Naprakész víruskezelő és irtó programok

Természetismeret, környezetismeret

- Tankönyv, munkafüzet
- Élősarok berendezéséhez szükséges anyagok és eszközök
- Tisztálkodási és fogápolási eszközök
- Jelzőtáblák, préselt készítmények
- Gyűjtött anyagok
- Emberi test applikáció és modell
- Mérőszalag
- Hőmérő
- Szobamérleg
- Óra
- Írásvetítő transzparens-sorozat
- Videokazetta
- Ásványok, fémek
- Homokasztal
- Virágmodell
- Készített modellek
- Fém- vagy üveggolyók
- Mágnesek
- Egyszerűbb laboreshozók és edények
- Borszeszégő
- Csapadékmérő
- Hőmérő
- Papírfogó
- Dobozos és folyadékos preparátumok
- Gyűjtő anyagok

- Mágneses tábla vagy rögzítő gyurma
- Videofilm /pl.: élvezeti szerek/
- Földgömb
- Falitérképek /Magyarország domborzati és közigazgatási térképe, a Föld domborzati térképe, Magyarország és Föld dombortérképe/
- Európa domborzati és közigazgatási térképe
- Vaktérképek
- Különböző típusú térképek /katonai, turista, autósatlasz/
- Domborzati és domborzat ábrázolási modellek
- Iránytű, mérőszalag, szobamérleg, csipesz
- Hőmérő
- Egyszerű tanulói bonckészlet
- Szike, bontótű, csipesz
- Dobozos, folyadékos és kitömött preparátumok, csontkészítmények
- Vegyszerek, az időjárás megfigyeléséhez szükséges mérőműszerek
- Rugós erőmérő
- Mágnesek
- Karos mérleg
- Prizma
- Iránytű
- Laboreszközök és edények

Fizika

- Tevékenységre épülő tankönyv, munkafüzet
- Gyakorló és témazáró feladatlapok, feladatgyűjtemények
- Mechanikai, hőtani tanulókísérleti készletek
- Hőmérők
- Mérőhengerek
- Karos mérlegek emelőtartozékokkal, rugós erőmérők
- Üvegeszközök, edények, archimédeszi hengerpár
- Kétkarú emelő mérőegységekkel
- Íroszerkezetes kiskocsik
- Mikola-féle üvegcsövek
- Tanári demonstrációs készlet
- Stropperóra
- Metronóm
- Karos mérleg emelőtartozékokkal
- Rugós erőmérők, mérőhengerek
- Demonstrációs hőmérők
- Hőforrás, villamos főzőlap
- Emeltyűs pirométer
- Közlekedőedény
- Lejtőmodell-súlysorozat
- Elektromosságtani tanulókísérleti készlet
- Tanulókísérleti V-A mérő

- Optikai tanulókísérleti készlet
- Elektrovaria, hálózati tápegység, elektroszkópok
- Rúdmágnesek
- Egyen- és váltakozó áramú demonstrációs műszerek
- Szétszedhető iskolai transzformátor
- Tolóellenállások.
- Optikai készlet
- Írásvetítő
- Tanári kézikönyvek
- Természettudományi lexikon
- Szakmai, módszertani folyóiratok

Biológiai, egészségtan

- Tankönyv, munkafüzet
- Biológiai album
- Földrajz atlasz
- Kis növényhatározó
- Írásvetítő transzparensok
- Videoszalagok
- Applikációs képek
- Falitérkép /A Föld domborzati térképe/
- Folyadékos dobozos és préselt preparátumok
- Csontkészítmények
- Modellek
- Gyűjtött anyagok
- Laboreszközök és edények, vegyszerek
- Emberi csontváz
- Emberi torzó
- Mikroszkóp
- Mikroszkopizáló segédeszközök
- Mikroszkópi metszéssorozatok

Kémia

- Vegyészeti lexikon
- Balázs I.: A kémia története
- Modellkészletek /pálcikamodellek, Kalott modell/
- Videofilm
- Írásvetítő, fóliakészlet
- Tábla
- Méregszekrény
- Laborasztalok gázzal és 12 V-os csatlakozóval
- Elszívófülke
- Vegyszerek

- Vízbontó, gázfejlesztő, üvegcsövek, gumicsövek, kipp-készülék. lombikok, /álló, gömb, lepárló mérő, Erlenmayer/ üvegcsövek, csopos tölcsérek, üvegcádák, gázfelfogó henger, mérőhenger, kristályosító csésze, óraüveg, Leibig-hűtő borszeszégő, kémcsőállvány
- Kémcsőfogó, dörzsmozsár, Bunsen-állvány, vasháromláb, égetőkanál, tégelyfogó, csipesz, azbesztlap, Bunsen-égő, kémcsövek szűrőpapír hurkapálca, tálcák, mérleg areométer, hőmérő, pH-papír /universal/

Földünk és környezetünk

- Tankönyv, munkafüzet
- Földrajzi atlasz
- Földgömb, éggömb
- Falitérképek /A Föld domborzati, közigazgatási, éghajlati és növényzeti térképe, Afrika domborzati és közigazgatási térképe, Amerika domborzati és közigazgatási térképe, Ázsia domborzati és közigazgatási térképe, Európa domborzati és közigazgatási térképe, NY-Európa, K-Európa, Ázsia, FÁK közigazgatási térképe /
- Vaktérképek
- Írásvetítő transzparens-sorozat
- Oktatóképek
- Ásvány- és kőzetgyűjtemény
- Homlokasztal

Ének-zene

- CD-k
- Hangjegytábla
- Dallamkirakó /mágnes vagy posztótábla, korongok/
- Ritmus- és kottaolvasó-készlet /motívumok/
- Ritmuskártyák, hangjegykártyák
- Hangszereket ábrázoló képek /fólia, dián vagy poszterek/
- Zeneszerzők portréi
- Ritmushangszerek /kész: dobok, csörgődobok, triangulum, faütők, kisdob, réztányér készített csörgők/
- Metronóm
- Metallofon, furulya, zongora
- Lemezjátszó, magnetofon
- CD-lejátszó
- Írásvetítő

Rajz és vizuális kultúra

- Rajz-, festő- és formázó eszközök
- A fenti eszközökhöz illeszkedő anyagok /grafikai, festő- és plasztikai anyagok/ Formázható anyagok /agyag, sógyurma, gyurma/

- Különböző minőségű papírok, a grafikai és festékanyagnak megfelelően
- Fa-, fém, textil-, gipsz-, anyag- vagy plasztik megmunkáló-szerszámok
- Multimédia anyagok és eszközök, reprodukciók
- Szakirodalom, művészeti és információs könyvek, lemezek, CD-k
- Oktatástechnikai eszközök
- Papír
- Viasz
- Textil, ruhafestékek
- Gyapjú
- Faanyagok
- Fémanyagok
- Varróeszközök
- Művészeti albumok oktatástechnikai eszközök
- Szerszámok
- Reprodukciók
- Művészeti albumok

Technikai és életvitel

- Műszaki rajz-eszközök
- Papír- és megmunkálási eszközei
- Fa- és megmunkálási eszközei
- Textil- és varróeszközök
- Folyóiratok
- Tanulást segítő kiadványok
- Szakkönyvek – szemléltető ábrák szerelő készletek
- Belsőégésű motor modellek
- Motorblokk
- Folyóiratok, prospektusok
- Elektromos szerelvények

Testnevelés és sport

- Tornapad /4 m-es/
- Bordásfal /kétrészes/
- Ugrószőnyeg
- Ugródomb
- Talajszőnyeg /2-4 m-es/
- Zsámoly
- Ugrószekevény és ugródeszka
- Mászókötel
- Gyűrű
- Fali nyújtó
- Gerenda
- Függesztő konzol szabadtéri állvány
- Kiegészítő tornakészlet 4-6 garnitúra

- Öltözőpad
- Magasugrómérce
- Magasugróléc /műanyag/
- Gumizsinór
- Súlygolyó /3-4, 5-6 kg-os/ vasból vagy gumiból
- Kislabda
- Rajttámla
- Váltóbot
- Kézilabda
- Kosárlabda
- Röplabda
- Futball-labda
- Kosárlabda állvány és palánk
- Kézilabdakapu hálóval
- Pingpongasztal
- Asztalitenisz ütő és labda
- Tollaslabdaháló
- Tollasütő és labda
- Ugrókötel, gumikötel, tornabot, karika, gumi vagy műanyag labda
- Tömött labda /1,2,3,4 kilogrammos/
- Kézi súlyzó /1,2,3,4,5 kg-os/
- Testmagasság-, hajlékonyság, súlypontemelkedés-mérő
- Mérőszalag
- Stopperóra
- Ásó, gereblye
- Pályavonalzó, festékszóró
- Mentőláda

Hon- és népismeret

- Tankönyvek, munkafüzetek
- Falitérképek, vaktérképek
- Gyermek és felnőtt lexikonok
- Transzparenszek /fali- és írásvetítő
- Oktatófilmek, dokumentumfilmek
- Applikációs sorozat

Német népismeret

- Tankönyvek, munkafüzetek
- Falitérképek, vaktérképek
- Transzparenszek /fali- és írásvetítő
- Oktatófilmek, dokumentumfilmek

Angol nyelv

- Tankönyvek, munkafüzetek
- Fóliák
- Írásvetítő
- Magnó
- Applikációs képek
- Nyelvtani táblázatok
- Térképek
- Szótárak
- Készségfejlesztő gyakorlókönyvek
- Egynyelvű szótárak

Közösségi

- Oktatófilmek a különböző témákhoz
- Tanári, tanulói segédkönyvek
- Propagandaanyagok az egészségnevelés témában
- Csendes Éva Életvezetési ismeretek és készségek I-VIII.
- Hudyné Gyulai Zsuzsanna – Pózna Gabriella: Beszéljük meg! Osztályfőnöki témakörök A-tól Z-ig
- Tűzre, Vízre vigyázzatok ... munkafüzetek

**X. AZ APARHANTI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI
PROGRAMJÁNAK ELFOGADÁSA
ÉS JÓVÁHAGYÁSA**

A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat a 2017. augusztus 22. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Aparhant, 2017. augusztus 22.

.....
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség iskolai vezetősége a 2017. augusztus 22. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Aparhant, 2017. augusztus 22.

.....
az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A pedagógia programot a nevelőtestület a 2017. augusztus 22. napján tartott ülésén elfogadta.

Aparhant, 2017. augusztus 22.

.....
igazgató

APARHANTI
ÁLTALÁNOS ISKOLA

HELYI TANTERV

2017

TARTALOM

	Oldal
Bevezető	3.
Helyi tanterv	6.
I. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és a követelmények	6.
II. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	15.
III. A magasabb évfolyamra lépés feltételei	16.
IV. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei	17.
V. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	18.
VI. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása	34.
VII. A tanulók fizikai állapotának mérése	39.
VIII. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	48.
IX. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása	50.
X. Felhasznált irodalom	51.

BEVEZETŐ

Pedagógiai programunk megalkotásakor irányadónak tekintjük a következő dokumentumokat:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről

110/2012.(VI.4) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.

51/2012.(XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervekről

17/2013.(III.1) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai és iskolai nevelés-oktatás irányelveiről

16/2013(II.28.) EMMI rendelet a tankönyvkiadásról.

32/2012.(X.8.)EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.. évi CXC. törvény szerint az iskoláknak 2013. 03.31-ig felül kell vizsgálniuk, és módosítaniuk kell pedagógiai programjukat, illetve ennek részeként helyi tantervüket.

A módosított pedagógiai programot és helyi tantervet a 2013-2014-es tanévtől vezetjük be az első és ötödik évfolyamon felmenő rendszerben.

A helyi tantervvel kapcsolatban fontos változás, hogy a helyi tanterveknek újra a **Nemzeti alaptantervre (110/2012.Kormány rendelet)**, valamint a kerettantervekről szóló **51/2012.EMMI rendeletre** kell épülniük.

A iskolánk a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékleteiben szereplő alábbi kerettantervek alapján készítette el helyi tantervét:

1-4. évfolyam: 1. melléklet

- magyar nyelv és irodalom
- matematika.
- erkölcstan
- környezetismeret
- ének „A” változat
- rajz
- technika
- testnevelés

5-8. évfolyam: 2. melléklet

- magyar nyelv és irodalom „A” változat
- matematika.
- erkölcstan
- történelem
- földrajz
- informatika
- természetismeret
- biológia „A” változat
- fizika „A” változat
- kémia „A” változat
- ének „A” változat
- rajz
- technika
- testnevelés

1-8. évfolyam: 10. melléklet

- német nyelv és irodalom
- német népismeret
- Integrált tantárgyaink:

Magyar nyelv és irodalom (tartalmazza az informatika könyvtárhasználati ismeretek tananyagát, a Tánc és dráma modul dráma tananyagát)

Történelem (tartalmazza Hon és népismeret tanyagát)

Ének-zene (tartalmazza Tánc és dráma modul tánc anyagát)

Biológia (tartalmazza Egészségtan tananyagot)

- Emelt szintű oktatás folyik az iskolánkban a német nyelv és irodalom tantárgyból, amit **hagyományos nyelvoktató** formában heti öt órában szervezünk meg. A német népismeret oktatása heti egy órában történik.
- Kidolgoztuk az osztályfőnöki órák tartalmát. (Erről ugyanis a kerettanterv nem rendelkezik, így az osztályfőnöki órák tananyagát, tematikáját a helyi tantervben kell meghatározni)
- "A továbbhaladás feltételei" c. részek alapján magasabb évfolyamra lépés feltételeit az egyes tantárgyak tanterveiben határozzuk meg és helyezzük el.

5-8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves Óraszám
Tanítási órák												
Német nyelv és irodalom	5	5	185	5	5	185	5	5	185	5	5	185
Magyar nyelv és irodalom	4	4	148	4	4	148	4	4	148	4	4	148
Matematika	4	4	148	4	4	148	4	4	148	4	4	148
Angol nyelv	1	1	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	74	2	2	74	2	2	74	2	2	74
Etika, hit- és erkölcstan	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Német népismeret	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Hon – és népismeret	1	1	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Természetismeret	2	2	74	3	3	74	0	0	0	0	0	0
Földrajz	0	0	0	0	0	0	1	1	37	2	2	74
Biológia, egészségtan	0	0	0	0	0	0	2	2	74	1	1	37
Fizika	0	0	0	0	0	0	2	2	74	1	1	37
Kémia	0	0	0	0	0	0	1	1	37	2	2	74
Ének	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Rajz és vizuális kultúra	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Technika és életvitel	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Informatika	0	0	0	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Testnevelés és sport	5	5	185	5	5	185	5	5	185	5	5	185
Osztályfőnöki	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Szabadon tervezhető	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	30	30	1110	30	30	1110	33	33	1221	33	33	1221
Napközi, szakkörök, korrepetálás, tömegsport, stb.												

Az ötödik évfolyamban az informatika és az angol nyelv tanítására heti egy-egy szakköri órát biztosítunk.

A következő tantárgyak tanítása összevont csoportokban történik:

Tantárgy	Évfolyam
Német népismeret	1-2.
Testnevelés és sport	1-2.
Testnevelés és sport	5-6.
Testnevelés és sport	7-8.

A fenntartó a tanulói létszámok tekintetében összevont csoport indítását engedélyezte a 3-4. évfolyamon, mely csoportnál a következő tantárgyak tanítása történik bontott csoportokban:

Tantárgy	3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
<i>Tanítási órák</i>						
Német nyelv és irodalom	5	5	185	5	5	185
Magyar nyelv és irodalom	6	6	259	6	6	259
Matematika	4	4	148	4	4	148
Környezetismeret	1	1	37	1	1	37
Angol nyelv	0	0	0	2	2	74

A fenntartó tanévenként két évfolyamon összesen 36 óra úszásoktatás biztosítását engedélyezte, melyet a 4. és az 5. évfolyamon használunk fel évfolyamonként 18-18 órában.

3. A NAT műveltségterületeinek megjelenése az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszerében

<u>A NAT műveltségi területei</u>	<u>Tantárgyak</u>	<u>Osztály</u>
Magyar nyelv és irodalom Könyvtárhasználat	Magyar nyelv és irodalom	1-8.
Élő idegennyelv	Német nyelv és irodalom Angol nyelv	1-8.
Matematika	Matematika	1-8.
Ember és társadalom	Történelem és állampolgári ismeretek	5-8.
Ember a természetben	Környezetismeret	1-4.
	Természetismeret	5-6.
	Fizika	7-8.
	Biológia és egészségtan	7-8.
	Kémia	7-8.
Földünk- környezetünk	Földrajz	7-8.
Művészetek	Ének-zene	1-8.
	Rajz	1-8.
Informatika	Informatika	5-8.
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Technika és életvitel	1-8.
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	1-8.

4. Német nyelv és irodalom, a német népismeret tanítása

A német népismeret tanítása heti egy órában történik. A tanítás nyelve a német nyelv. Tematika részletesen a német népismeret helyi tantervben található

A német nyelv és irodalom tanítása heti 5 órában történik. Tematika részletesen a német nyelv és irodalom helyi tantervben található

5. Az osztályfőnöki órák tananyaga, tematikája

5. évfolyam

Tananyag: Gondolkodás, kommunikáció, tanulás Problémamegoldás, tanulás, emlékezet. intelligencia, okosság, bölcsesség, megismerés, tudás.

Követelmény: A beszéd és a gondolkodás összefüggései. Értékelje a tudást, a lelkiert, és az egyéb szellemi képességeket!

Tananyag: Személyiségünk Ember voltunk általános vonásai, egyediségünk. Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. Szokás és szenvedély: jó és rossz szokásaink.

Követelmény: Képesség a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására, mások bírálatának segítségként való elfogadására. Legyen képes felismerni az örökletes tényezők szerepét a jellem kialakulásában!

Tananyag: Test és lélek Test és lélek egysége. Egészséges életmód, testkultúra, mentálhigiéna. Növexszem, változom.

Követelmény: Helyezze el önmagát a saját korcsoportjában, felismerve ebből adódó jellemzőit! Ismerje az ember életszakaszainak főbb általános jellemzőit.

Tananyag: Tudni illik Találkozás, üdvözlés. megszólítás, bemutatkozás, társalgás. Telefonálás illetana. Vendégségben, vendéglátás. Pontosság, pontatlanság.

Követelmény: Alapvető magatartási normák ismerete.

Tananyag: Családi élet Személyi higiénia: testápolás, bőrápolás, ruha váltása. Nemi érés, nemi higiénia. Környezet tisztántartása: otthon, osztályban. Állatokkal a lakásban.

Követelmény: Tudja önmagát, környezetét tisztán tartani! Tudja, hogy a tisztaság az egészséges élet alapfeltétele!

Tananyag: **Közlekedés** Kerékpáros közlekedés korábban megismert szabályainak bővítése. Közlekedési jelzések, továbbhaladási algoritmusok leírása. Tömegközlekedés (országúti, vasúti, városi).

Követelmény: Ismerje az alapvető közlekedési szabályokat. Ismerje a kerékpár biztonsági felszereléseit!

6. évfolyam

Tananyag: **Test és lélek** Egészség, betegség, fogyatékoság. Egészséges életmód testkultúra, mentálhigiénia. Veszélyeztető tényezők. Az egyén és a drogok. A drogok és a médiák. A reklám hatása.

Követelmény: Ismerje fel a test és lélek összefüggéseit! Legyenek ismeretei a káros szenvedélyek veszélyeiről és elkerülésük módjáról!

Tananyag: **Személyiségünk** Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. A tanulás szerepe: sajátos szokások, ismeretek, világlátás, hobbik, örömök, félelmek. A nevelés szerepe: példaképek, jutalmazások, büntetések.

Követelmény: Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzettek! Ismerje fel a tanulás jelentőségét a jellem alakulásában!

Tananyag: **Pályaorientáció** Képességek: térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség, számolási képesség, fizikai teherbírás, kézügyesség, ötletgazdagság, kapcsolatteremtés. Képesség és teljesítmény összefüggése. Önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. Munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Pályaválasztási alapfogalmak: pálya, szakma, foglalkozás, beosztás, munkakör, képesítés, képzettség. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Szabadban dolgozni, testi erőt kifejteni, technikai feladatokat ellátni, tiszta környezetben dolgozni, szellemi munkát végezni stb.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét. Értelmezni a pályaválasztási alapfogalmakat. Azonosítani az érdeklődési területeket és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: Közlekedés A KRESZ szabályai. Az elsősegélynyújtás szabályai. Veszélyhelyzetek kialakulása.

Követelmény: Előrelátással hárítsa el a veszélyhelyzetek kialakulását! Alkalmazza a KRESZ szabályait különös tekintettel: rendőri karjelzések, behajtani tilos, kerékpárút, főútvonat!

Tananyag: Tudni illik Fiúk és lányok, megismerkedés, udvarlás. Társalgás illemtana. Hogyan? Miről? Kamaszszerelm.

Követelmény: Helyes viselkedési formák tudatosítása.

7. évfolyam

Tananyag: Személyiségünk Önmegfigyelés, önismeret, önnevelés: tapasztalat önmagáról és másokról. Elismerés, bírálat, építő, romboló. Érdeklődés, célok, akarat, éniideal, értékek. Önérték, önbizalom, önszeretet, szégyen, kisebbségi érzés. Önfegyelm, akarat, felelősség. Különbözőségek és hasonlóságok. A másik egyediségének, máságának elismerése, tisztelete. A másik megismerése. Kommunikáció. Vitakozás, versengés, kompromisszumok. Jellem-lelki tulajdonságok. Szokások, tudás, erkölcs, világnézet. Intelligencia, okosság, bölcsesség, kreativitás. Büszkeség, gög, méltóság, önzés, önzetlenség. Nyitottság, kíváncsiság. Az ember, mint értékelő lény. Az értékelés szempontjai. Az értékelés nehézségei. A legfontosabbnak tartott értékek. Az ember, mint erkölcsi lény. Választás és döntés, szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Az erkölcsös cselekedet (jót jól). Mozzgatóink. Meghatározottságaink, gyökereink. Vágy, szükséglet, lehetőség, igény. Érdekek, értékek, normák. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Empátia, tolerancia. Az egyes ember fejlődése. Életkorok jellemzői.

Követelmény: Tudjon érvelni az önuralom, önnevelés, önismeret fontossága mellett! Legyen képes érvelni a másik személyiségének tisztelete mellett! Legyen nyitott az értékek felismerésére és elfogadására! Legyen képes a meggondolt véleményalkotásra, mások józan, igazságos megítélésére! Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére, indokolni mások és önmaga hibás és jó döntéseit! Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött meghúzódó mozzgatókat! Ismerje az egyes életszakaszok főbb jellemzőit!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek, munkahely, munkanélküliség. Térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség. Számolási képesség, fizikai teherbírás, kezűgyesség, ötletgazdagság és kapcsolatteremtési képesség. A képesség és teljesítmény összefüggése. Az önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. A munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, kérdőív, gyűjtőmunka.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét.

Tananyag: **Családi élet** Családtervezés, házasság, családi célkitűzések. Generációk kapcsolata, egymás segítése. Családi szabadidő szervezés.

Követelmény: Legyen képes életvitele tudatos alakítására! Legyen fegyelmezett, segítőkész! Tudja szabadidejét kulturáltan hasznosítani! Legyen tájékozott nemzeti, vallási, családi ünnepekről! Tudjon ezek hagyományainak megfelelően viselkedni!

8. évfolyam

Tananyag: **Tanuljunk tanulni** Nyolcadikba léptünk, házirend, tisztségek. A tanulást is tanulni kell. Nehéz és könnyű tantárgyak. Eredményes tanulás az 8. osztályban.

Követelmény: A tanulás kötelesség. Gazdálkodás az idővel. A tanulást is tanulni kell. Ami érdekel, amit szívesen csinálók.

Tananyag: **Személyiségünk** Önismeret, öntudat, önbizalom. Az ember értéke. Szokás, szenvedély.

Követelmény: Önismeret fejlesztése, osztálytársak közti bizalom, a támogató légkör megerősítése. A dohányzás szenvedélybetegség jellegének tudatosítása.

Tananyag: **Test és lélek** Az egészség értéke életünkben. Hogyan élhetünk egészségese. Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés). Életrend, életritmus. Szabadidő helyes felhasználásáról.

Követelmény: Testünk iránti felelősségünk. Testi-lelki egészség legfontosabb összefüggései.

Tananyag: **Tudni illik** Az étkezés illemtana. Öltözködés, kultúrája. Szórakozás illemtana: színház, mozi, hangverseny, diszkó, kirándulás, sport, játék, strand.

Követelmény: Alapvető viselkedési normák gyakoroltatása, betartása, megkövetelése.

Tananyag: **Családi élet** Alkalmazkodás a családban. Egymás iránti figyelem a családban (hétköznapiak, ünnepek).

Követelmény: A család életre szóló érzelmi háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása.

Tananyag: Közlekedés Gyalogos közlekedés kisebb, nagyobb településen. Tömegközlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés. Idénybalesetek.

Követelmény: Kövesse a közlekedés helyes magtartási szokásait! Ismerje a városi és vidéki közlekedésben lévő különbségeket! Ismerje a gyalogos és tömegközlekedés szabályait!

Tananyag: Pályák megismerése, pályaválasztási dokumentumok A pályák megismerésének lehetőségei: Pályaképek, pályatükrök, pályaismertetések, foglalkozás leírások. Pályaszintek, egymást helyettesítő pályaa ajánlatok. Pályaalkalmasság, továbbtanulási lehetőségek. A pályaválasztás dokumentumai, ismeretforrások. Videofelvételek elemzése, pályatábló készítése, riportok készítése, elemzése. Érdeklődés, érzelm, motiváció a pályaválasztásban. Érdeklődési területek: Szabadban dolgozni, növényekkel, állatokkal foglalkozni, emberek között dolgozni. testi erőt kifejteni, formákkal, vonalakkal dolgozni, kézi erővel, szerszámmal dolgozni. Technikai feladatokat ellátni, irodában dolgozni, embereken segíteni, eladni, vásárolni. Tiszta környezetben dolgozni, gépeket szerelni és javítani, elektromos készülékekkel dolgozni, építőiparban, laboratóriumban dolgozni. Érzelmi viszonyulás és a motiváció szerepe a pályaválasztásban. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, öndefiníciós folyamatok támogatása.

Követelmény: A tanuló tudja: Azonosítani az érdeklődési területek és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

6. Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést a heti 5 testnevelés órán kívül az alábbi foglalkozások biztosítják:

- a játékos, egészségfejlesztő testmozgás.(lásd Nevelési Program)
- az iskolai sportkör különféle sportágakban szervezett foglalkozásai,
- szervezett tömegsport foglalkozások, melyek tevékenységébe a tanulók akár egy-egy alkalomra is bekapcsolódhatnak
- .sportversenyek, vetélkedők.

II. A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Iskolánkban a tankönyvek kiválasztásának tekintetében a Tankönyvvé, pedagóguskönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014.(III:12.) EMMI rendelet előírásai az irányadók.

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz.
2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
4. A kötelezően beszerzendő taneszközökről a szülőket minden tanév megkezdése előtt, lehetőleg már a megelőző tanév végén tájékoztatjuk.
5. A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:
  - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

A pénzügyi lehetőségeknek megfelelően a továbbiakban is törekszünk arra, hogy folyamatosan fejlesszük az iskola taneszköz ellátottságát, A szaktanárok által kiválasztott, az oktató-nevelő munka színvonalát emelő, új, korszerű eszközök beszerzése a célunk.

Gazdálkodásunkban is meghatározó elv, hogy a külső támogatóktól /magánszemélyek, gazdálkodó szervezetek / kapott anyagi forrásokat csak az intézményi oktatási, nevelési feltételek javítására fordítjuk.

Lehetőségeink szerint különböző pályázatok elnyerésével is anyagi forrásokat kívánunk biztosítani az iskola taneszközeinek fejlesztéséhez.

III. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az 51/2012 EMMI rendelet által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban, az igazgató által kiírt időpontban javító vizsgát tehet.
4. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a tantestület döntése alapján vagy a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet, vagy az évfolyamot ismételni köteles.
5. A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:
  - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
  - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
  - 250 óránál többet mulasztott, vagy egy adott tantárgy óraszámának 30%-ról hiányzott
  - magántanuló volt.

Az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom és matematika,

2-4. évfolyamokon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret,

- 5-6. évfolyamokon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, természetismeret,
 7-8. évfolyamokon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz
6. Az első évfolyamon a közoktatási törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott, vagy ha a szülő ezt írásban kérelmezi, illetve egy adott tantárgy óraszámának 50%-nál kevesebb órán vett részt.

Az iskola nevelőtestülete minden tanuló év végi osztályzatát osztályozó értekezleten áttekinti, és az illetékes pedagógus, valamint az osztályfőnök által megállapított érdemjegyek alapján dönt a magasabb évfolyamára lépésről.

Ha a tanuló év végi osztályzata jelentősen eltér – a tanuló hátrányára – a tanév közben kapott érdemjegyek átlagától, az érintett pedagógus köteles tájékoztatást adni ennek okairól, és amennyiben a nevelőtestület nem ért egyet ezen indokokkal, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

IV. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
 Más körzetből a fenntartó egyetértésével.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek lakcím kártyáját, személyi azonosítóját
  - a szülő személyi igazolványát;
  - a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
  - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát; lakcím kártyáját
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;

- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie német nemzetiségi nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.
  6. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt a fenntartó egyetértésével.
Felvételnél előnybe kell részesíteni a hátrányos helyzetű tanulókat, illetve akiknek már ide jár iskolába a testvérük.

V. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az 1. évfolyamon – félévkor és év végén, továbbá a 2. évfolyamon félévkor – szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A többi évfolyamon a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

Az ellenőrzés és értékelés alapelvei

- rendszeresség, folyamatosság
- korrektség
- igényesség
- objektivitás és empátia megfelelő aránya
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye

A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének, a számonkérésnek, követelményei

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adnia a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák kijavítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás – képesség – teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy a szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét)
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Ellenőrzés:

1. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az ellenőrzés során változatos módszereket alkalmazunk: megfigyeljük a tanulókat, illetve az ellenőrzés céljainak megfelelő eszközökkel /feladatlap, szóbeli, írásbeli, gyakorlati feleltetés, házi dolgozat, kiselőadás, önálló beszámoló stb / győződünk meg tudásszintjükéről, nevelésük helyzetéről.

Törekszünk arra, hogy a tanuló beszámoltatási formája változatos legyen, lehetőség nyíljon ezzel a tanuló felkészültségének sokoldalú megismerésére.

Az írásos és szóbeli ellenőrzésnek helyes *arányát* /70 % illetve 30 % / kívánjuk kialakítani. A tanulók egyéniségéhez, tanulási képességeihez viszonyítottan az ellenőrzési módszerekben törekszünk a differenciálásra.????

2. *Az első-negyedik évfolyamon* a magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek;

3. A 2-8. évfolyamon a következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és, német nemzetiségi nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

Minden *tantárgyi téma végén* minden tanuló beszámol az adott tantervi ismeretanyag elsajátításának helyzetéről /témazáró beszámoltatás /. A szaktanár ennek idejét, módját előre jelzi a tanulóknak. Szükség esetén külön segítséget is ad a rászoruló tanulóknak a beszámolásra való felkészüléshez.

Amennyiben a tanuló a témazáró beszámolás alkalmával *nem felel meg a minimum követelményeknek* (lásd szaktárgyi követelményrendszer) – ily módon a továbbhaladása nem lehetséges – lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanuló a számonkérés ugyanolyan módján, amelyben az elégtelent kapta, még egyszer saját kérésére, a tanárával egyeztetett időpontban beszámoljon /ismételt témazáró beszámoló /.

4.A tanulók *szóbeli kifejezőképességének fejlesztése* érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
- A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

Értékelés:

Az ellenőrzés során szerzett információk összegzése, és annak eredményeként megfogalmazott tapasztalatok valamint az elérendő, az oktatási-nevelési programunkban meghatározott célok, tantárgyi követelmények egybevetésével kialakított minősítés a tanuló tudásszintjéről, nevelésének eredményéről.

Az értékelés során törekedni kell arra, hogy az mindig objektív, előremutató, és pozitív töltésű legyen. Ez nem jelenti azt, hogy a hibákra nem mutatunk rá. A javítási lehetőséget, a változtatás szükségességét, irányát, vagy az eredményes munka megerősítését, továbbfejlesztésének lehetőségét látnia kell a tanulónak, szülőnek egyaránt.

Az értékelés funkciói:

- tájékoztatja a tanulót a tanulásban elért teljesítményéről,
- minősíti a tanuló tanulási eredményességét,
- ösztönzi a tanulókat a teljesítmény fokozására,
- tájékoztatja a pedagógust munkája eredményességéről,
- ösztönzi a pedagógust a hatékonyabb tanítási módszerek alkalmazására,
- tájékoztatja a szülőket gyermekük oktatási-nevelési helyzetéről és ösztönzi őket a saját feladatkörükben teendő intézkedésekre.

Az értékelésnek az oktató-nevelő munka egész folyamatában jelen kell lennie. Így az értékelés lehet:

a./ *Diagnosztizáló értékelés:* mely elsődlegesen a nevelőnek szól. Ahhoz, hogy a tananyagot sikeresen taníthassa meg, szükséges a tanuló előképzettségének, tudásának ismerete. Ez alapján fogalmazható meg a tanuló tudásáról egy helyzetkép, és alakítható ki

a tanítási stratégia. Az ebbe a körbe tartozó felméréseket a tanárok a tanterveknek, tanmeneteknek megfelelően végzik. Az itt elért tanulói eredmények nem osztályozhatók.

b./ *Formatív értékelés:* a tanuló és a nevelő szempontjából is igen lényeges értékelési mód. Folyamatos információszerezés a tanuló tudásszintjéről /szóbeli felelés, röpdolgozat, rövid írásbeli felelet, kérdésekre adott válaszok stb/. Az így szerzett információk feldolgozása alapul szolgál a hiányosságok, hibák kiküszöböléséhez, a továbbhaladás megtervezéséhez. A tanuló ennek során nyújtott teljesítményét nem feltétlenül kíséri számszerű osztályozásban megnyilvánuló értékelés.

Célja: a tanulási folyamat eredményének követése

Formái: írásbeli felelet
                              röpdolgozat
                              témaközi felmérés
                              témazáró dolgozat

A teljesítményeket – a tantervi követelményekkel való összehasonlítás alapján Esetenként – osztályozzuk.

A tanulási folyamat által meghatározott időben rendszeresen tervszerűen elosztott gyakorisággal végezzük.

c./ *Összegző, minősítő értékelés:* az oktató-nevelő munkában résztvevő valamennyi szereplő /tanuló, tanár, szülő / szempontjából egyaránt lényeges értékelés. Nagyobb időszakok lezárásakor mérjük, hogy a tanulók az adott időszak tantárgyi követelményrendszerének megfelelő tananyagból mennyit, és milyen szinten tudtak elsajátítani /tematikus egység utáni, félévi, év végi értékelés /. Ez az értékelés osztályzatban is kifejeződik.

Célja: az adott évfolyamon, vagy az iskoláztatás szakasz határán a tanítási – tanulási folyamat eredményének mérése

Formái: év végi felmérés
                              szintmérés
                              képességmérés
                              ismeret és tájékozottság mérése

A teljesítményeket a tananyag követelményeivel (minimum, átlagos, optimum szinthez) összehasonlítva a pontokba és százalékokban kifejezett itemek szerint értékeljük, osztályozzuk.

Megtervezzük az egyén és az adott közösség egészének számára a szükséges korrekciót.

A magyar oktatás helyzetének színvonalának megállapítását célzó országos és nemzetközi mérések:

Nemzeti Erőforrás Minisztérium és az OH által kijelölt mérések, melynek anyagát és idejét rendeletben határoznak meg. (Képességmérések, MONITOR vizsgálat stb.)

Az írásbeli beszámoltatás különféle formáit alkalmazni hivatott személyek:

tanító, szaktanár
munkaközösség – vezető
szaktanácsadó
igazgató-helyettes, igazgató

1. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

2.A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- *Az első évfolyamon* minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- *A második-nyolcadik évfolyamon* a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- *Az első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon félévkor* a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
  - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
  - JÓL TELJESÍTETT
  - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
  - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

- A második év végén és a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

3. A második évfolyam év végi és a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Tantárgyi értékelés

A tanulói teljesítményeket értékelő érdemjegyek

A tanulók teljesítményét iskolánkban év közben különböző színnel jelöljük a elektronikus naplóban, az alábbi módon:

Pirossal:

- felmérő, témazáró (írásbeli, szóbeli)
- tanterv által előírt iskolai feladatlapok

Kékkel:

- témazáró szóbeli felelet
- témakörönkénti szóbeli, írásbeli felelet
- röpdolgozat

Zölddel:

- házi dolgozat
- gyűjtemények
- kísérleti, munkáltató órán végzett munka

5. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

6. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell

szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

7. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón és az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

8. Értékelés az alsó tagozaton

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

1. Az értékelés módjai

a) Szóbeli

A tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.

Megfogalmazódhat

- a tanító részéről
- a tanulótársak részéről
- önértékelés formájában.

b) Írásbeli

- A tanulói produktumokra írt rövid lényegre utaló észrevételek megfogalmazása
- Témazáró felmérések megoldásának értékelése százalékos teljesítménysávok megadásával, ezek minősítő jelzésével.

Teljesítmény	Érdemjegy	
0-40%:	elégtelen (1)	Még gyakorolj sokat, most nem sikerült
41-50 %:	elégséges (2)	Munkád még elfogadható, de még sokat és figyelmesen kell gyakorolnod!
51-75 %:	közepes (3)	Munkád megfelelő!
76-90 %:	jó (4)	Jól dolgoztál!
91-100 %:	jeles (5)	Teljesítményed kiváló!

2. A tanulót befolyásoló tényezők fejlettségének értékelési szempontjai első évfolyamon félévkor és év végén

Figyelem

- Megfigyelőképesség
- Figyelem tartóssága, terjedelme

Gondolkodás

- A tananyag megértése
- Összefüggések felismerése, alkalmazása
- Probléma-megoldási képességének fejlettsége
- Azonosító, megkülönböztető képesség

Emlékezet

- Bevésés, megtartás, felidézés
- Mozgási emlékezet fejlettsége
- Vizuális emlékezet fejlettsége
- Verbális emlékezet fejlettsége
- Testséma, térorientáció

Az értékelési szempontjai első évfolyamon félévkor és év végén a tanulási technikák fejlettségének, szintjeinek megfelelően:

- Feladatmegoldásban nyújtott segítség igénylése
- Munkatempó
- Taneszközök használata
- Önellenőrzés

Az alsó tagozaton a szöveges értékelés *célja* az, hogy a szülők pontos képet kapjanak gyermekük képességeinek és készségeinek fejlődéséről.

- Az értékelő szöveg tantárgyanként, illetve azon belüli részenként változhat, az adott terület kulcskompetenciáinak függvényében.
- Az értékelés nem tartalmazhat társakkal való összehasonlítást.
- Az értékelés mindenkor segítő szándékú, a gyerek fejlődését kell segítenie, nem lehet megalázó vagy büntető jellege. Minden értékelésben a pozitívumokból kiindulva, azokra alapozva kell megfogalmazni a további fejlődés útját.
- Az értékelést úgy kell megfogalmazni, hogy annak tartalmát, üzenetét a gyerek is pontosan értse.

9. Ellenőrzés és értékelés az 5-8. évfolyamon

Az ellenőrzés

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése
- írásbeli számonkérési formák:
- írásbeli felelet
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból)
- dolgozat, feladatlap, teszt (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből)
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő)
- a tanuló produktumának ellenőrzése
- valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva rajz, ének, technika, számítástechnika és testnevelés tantárgyból.

Az ellenőrzés funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulókról, illetve az egész csoport adott anyagrészből elért tudásszintjéről
- a tanulók reális önértékelésének, reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a teljesítményük hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

Az értékelés idősíkjai:

- folyamatos
- időszakos

A folyamatos értékelés funkciói

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére)
- szóbeli felelet értékelése
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban /készségtárgyakbeli teljesítmény értékelése)
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére, osztályzat – hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok)
- szülőknak üzenő füzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy kiemelkedő teljesítményről.

Az érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetben keresztül. A bejegyzéseket az osztályfőnök 2 havonta ellenőrzi, az elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik a nevelők:

(1) elégtelen	0 – 33 %
(2) elégséges	34 – 50 %
(3) közepes	51 – 75 %
(4) jó	76 – 90 %
(5) jeles	91 – 100 %

Félévi és tannév végi értékelés (időszaki)

A félévi és tanév végi – tájékoztató füzetben, illetve bizonyítványban rögzített – értékelés funkciói:

- félévkor visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában.
A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képessége szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adni arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.
- év végén: az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.
- A félévi és az év végi értékelés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli írásbeli és jegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

10. A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a második-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- második-harmadik évfolyamon: *magyar nyelv; magyar irodalom; német nyelv és irodalom; német népismeret; matematika; környezetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; etika, hit- és erkölcsstan.*
- negyedik évfolyamon: *magyar nyelv; magyar irodalom; német nyelv és irodalom; német népismeret; matematika; környezetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; etika, hit- és erkölcsstan; angol nyelv.*
- ötödik évfolyamon: *magyar nyelv; magyar irodalom; német nyelv és irodalom; német népismeret; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; matematika; környezetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; etika, hit- és erkölcsstan; angol nyelv, hon- és népismeret.*
- hatodik évfolyamon: *magyar nyelv; magyar irodalom; német nyelv és irodalom; német népismeret; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; matematika; környezetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; etika, hit- és erkölcsstan; informatika.*
- hetedik évfolyamon: *magyar nyelv; magyar irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismerete; német nyelv és irodalom; német népismeret; matematika; informatika; fizika; biológia; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; etika, hit- és erkölcsstan.*
- nyolcadik évfolyamon: *magyar nyelv; magyar irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismerete; német nyelv és irodalom; német népismeret; matematika; informatika; fizika; biológia; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; etika, hit- és erkölcsstan.*

Nyolcadik évfolyam végén a tanulók háromtagú vizsgabizottság előtt szóbeli belső vizsgát tesznek, melynek érdemjegye hármasszorzóval számítódik be a tanév végi tantárgyi osztályzatokba. A belső vizsgán szereplő tantárgyak és tananyag:

Tantárgy	Tananyag
Történelem	5-8. évf.
Biológia	7-8. évf.
Fizika	7-8. évf.

A vizsgáról jegyzőkönyv és jelenléti ív készül.

11.Egyéb, a tantárgyi osztályzással összefüggő szabályok:

- a tanuló helytelen viselkedése, kötelességteljesítésének elmulasztása miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható, csak magatartási vagy szorgalmi.
- házi feladat az órán tanult anyag gyakorlása, ezért nem osztályozható,
- feladatlap, ellenőrző témazáró csak abban az esetben osztályozható és vehető figyelembe, amennyiben azt értékelve a tanulók visszakapják, javítják, elvégezve a megfelelő korrekciókat,
- különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyek az osztályzás tárgyát képezték, év végéig megőrizzük,
- az iskolai dolgozatok, témazáró feladatlapok stb érdemjegyét a szaktanár az osztálykönyvbe való bejegyzéssel egyidejűleg az ellenőrző könyvbe is beírja /dátum, téma, jegy, tanár aláírása /
- az iskolában készített dolgozatokat, felméréseket a szülő megtekintheti,
- a házi feladatokat iránymutatón minden esetben ellenőrizni kell.
- Az egyes tantárgyakban kiemelkedő teljesítményt „*kitűnő*” minősítéssel jelezzük.
- Az adott tantárgy tanulásában kiemelkedő tanulót a tanév végén a szaktanár és az osztályfőnök javaslatára – az egy osztályban tanító pedagógusok előzetes egyetértésével – a tantestület „nevelőtestületi dicséretben” részesítheti.

Magatartás értékelése

A magatartás- és szorgalomjegyek elbírálásának előkészítése az osztályfőnök feladata. Eszköze az értékelő lap. Az értékelő lapra az osztályban tanító szaktanárok 2 –től 5-ig terjedően értékelik a tanuló általános /tanórai, és azon kívüli / magatartását és szorgalmát, az elfogadott értékelési norma alapján. Az értékelő lapon szöveges bejegyzések támasztják alá az osztályzatokat.

Az osztályfőnökök az érdemjegyeket, illetve a büntetési, dicséreti fokozatokat veszik figyelembe a havi érdemjegy kialakításánál.

Amennyiben a tanulónak az adott időszakban bármilyen dicsérete vagy büntetési fokozata van, az értékelő lapon a végleges osztályzata a szaktanári javaslatához képest jobb vagy gyengébb lehet.

12. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

13. A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli, az érdemjegyeket osztálynaplóba jegyzi be.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatot az értesítőbe, az év végi osztályzatot a bizonyítványba és a törzslapra fel kell jegyezni.

14. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;
- az értékelt időszakban nem volt igazolatlan mulasztása

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- osztályfőnöki figyelmeztetése van
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;

- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Szorgalom értékelése

15. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

16. A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, a bizonyítványba illetve a törzslapra feljegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

17. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
- munkája eredményes, társai munkáját is segíti

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;

- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Jutalmazás, dicséret

18. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

19. Az iskolai jutalmazás formái.

- a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
- szaktanári dicséret,
  - napközis nevelői dicséret,
  - osztályfőnöki dicséret,
  - igazgatói dicséret,
  - nevelőtestületi dicséret.
- b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
- szaktárgyi teljesítményért,
  - példamutató magatartásért,
  - kiemelkedő szorgalomért,
  - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

20. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Büntetés

21. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

22. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;

- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

23. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

VI. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata

I. Kötelező házi feladat

A házi feladat céljai:

- **újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat**
- **készség szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat**

- **önálló kutatómunkát végezni valamely témában**
- **alkotó munkát végezni valamely témában**

Szóbeli házi feladat

Tananyaghoz kapcsolódó: elnevezések – szakkifejezések
fogalmak – összefüggések
szabályok – törvények
ismeretek, melyet az óravázlat, ill. a tankönyv tanár által kijelölt részei tartalmaznak.

Kötelező olvasmány, melyet a magyar nyelv és irodalom tanterv évfolyamonként megjelöl.

Tananyaghoz kapcsolódó, az ismeretek elmélyítését szolgáló szemelvények, ajánlott irodalom

Memoriterek – melyet a szaktárgyi tanterv megjelöl.

Írásbeli házi feladat

Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, iskolai füzet, tanító – tanár által kijelölt feladatainak megoldása.

Tananyag szerves részét képező fogalmazások, írásbeli elemzések, gyűjtőmunkák elkészítése.

Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan

A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor szervesen kapcsolódjon a tanóra anyagához, témájához.

Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása legyen.

A rendszeres írásbeli házi feladat mennyisége átlagosan tantárgyanként fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól.

Hétvégére /péntekről-hétfőre/, valamint tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másokra szokásos.

A házi feladatot elmulasztók a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű elmarasztalásban részesülnek. Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:

- nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának a lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el
- A hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem értékelhető elégtelennel (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztásakor pedagógiai eszközöket és módszereket alkalmazunk. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb).
- A házi feladat ellenőrzése, megbeszélése következetes legyen a legközelebbi órán.
  - Módszere lehet: a tanulók önellenőrzése
a tanító – tanár javítása
  - Félévente minden nevelő kötelessége tanítványai füzetét írásbeli munkáját legalább egyszer áttekinteni.
  - Alsó tagozaton – különösen első osztályban – az eredményes készségfejlesztés érdekében havi gyakorisággal.
- Írásbeli házi feladat értékelése – tartalmi és formai szempontból – egyaránt fontos, ezt a nevelő szóban és írásban is közölheti a tanulóval.
- Korrekció
  - Tartalmi vagy formai igénytelenség esetén a feladat újra íratása.
  - Hibás feladatmegoldás javítása egyéni esetben
  - Osztályt érintő általános hiba esetén újratanítás, hiányosságok pótlása.

II.Szorgalmi (házi) feladat

Minden esetben a tanuló önkéntes vállalása alapján történik

Szóbeli házi feladat

Vállalt kiselőadás a tananyaghoz kapcsolódva

Ajánlott olvasmány – melynek a jegyzékét a magyar nyelv és irodalom tanterv megjelöl évfolyamonként.

Házi és felmenő versenyekre való felkészülés

Írásbeli szorgalmi házi feladat

Képességek fejlődését, tehetség fejlesztését, kibontakozását elősegítő feladatok megoldása.

Levelezős és versenyfeladatok megoldása

Írásbeli pályamunkák készítése.

Általános rendelkezések szorgalmi (házi) feladatra vonatkozóan

Szóbeli és írásbeli szorgalmi feladat a tantárgyi követelményeken felüli teljesítményt célozza. Hozzájárul a tanuló széleskörű tájékozottságához.

Szaktanár ajánlása motivációja alapján a tanuló önként vállalása.

A szorgalmi feladat mennyisége: a tanuló teherbírásán és kitartásán is múlik

más – más elvárás lehet egyénenként

óvakodjunk, hogy túl sok feladat adásával a tanuló a kedvét ne veszítse el.

Szorgalmi feladat gyakorisága: a tanulók elfoglaltságát figyelembe véve történjen

átlagosan havonta egy-két alkalommal adjunk,

kivétel a verseny felkészülés időszaka.

Pedagógiai szempontból szükséges a szorgalmi feladat megoldásához plusz tanári segítség nyújtása. Minden esetben a szorgalmi munkát:

Ellenőrizzük, értékeljük (az igazi pedagógiai értéke akkor van, ha ez a közösség előtt történik)

Az érdemi szorgalmi munkát jutalmazzuk (a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű jutalomban részesüljön

VII. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

1. Az alsó tagozatos tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon évente egy alkalommal május hónapban. (A felmérés a alsóban „Hungarofit teszt” alapján került összeállításra. Lásd: *Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére Szerkesztette: Anrásné Dr. Teleki Judit, MKM 1997.*)

2. A felső tagozatban a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérésére a NETFIT mérést alkalmazzák a testnevelést tanító nevelők, melynek módszerét, idejét a mindenkori tanév rendjéről szóló EMMI rendelet tartalmazza.

3. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

VIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2013.09.01 napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2013.09.01 napjától az első, ötödik évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
  - A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. A nevelőtestület felkéri az szülői munkaközösséget, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását a 2013-2014-es tanév lezárását követően átfogóan elemezze.

II. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzati képviselők az iskolaszéknek javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál
- az iskola honlapján.

**VIII. AZ APARHANTI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI
PROGRAMJÁNAK ELFOGADÁSA
ÉS JÓVÁHAGYÁSA**

A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat a 2017. augusztus 22. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Aparhant, 2017. augusztus 22.

.....
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség iskolai vezetősége a 2017. augusztus 22. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Aparhant, 2017. augusztus 22.

.....
az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A pedagógia programot a nevelőtestület a 2017. augusztus 22. napján tartott ülésén elfogadta.

Aparhant, 2017. augusztus 22.

.....
igazgató

X. Felhasznált irodalom:

- Az Aparhanti ÁMK Pedagógiai Programja, 2011
- Az Aparhanti Általános Iskola Pedagógiai Programja 2013
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- 110/2012.(VI.4) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.
- 51/2012.(XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervekről
- 17/2013.(III.1) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai és iskolai nevelés-oktatás irányelveiről
- 16/2013.(II.28.) EMMI rendelet a tankönyvkiadásról